

13 Sürün

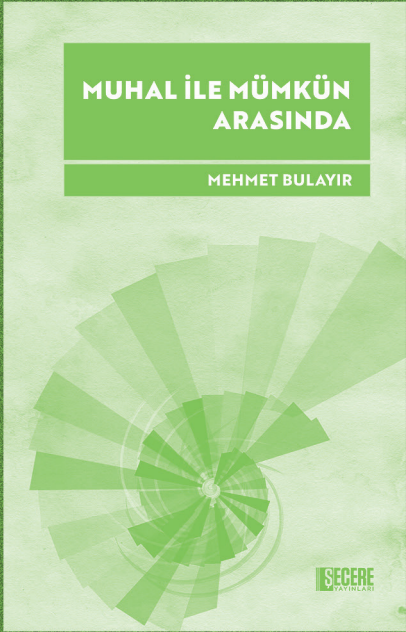
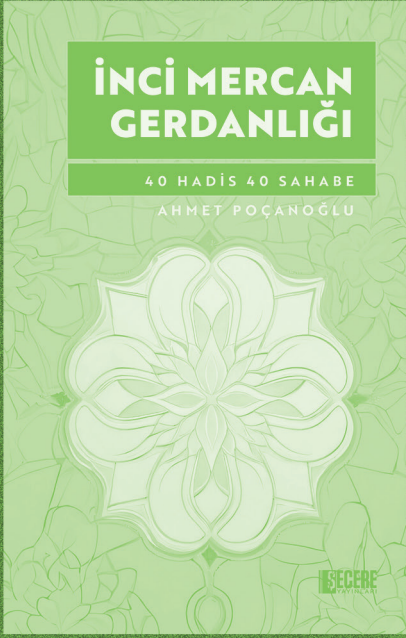
2025

TEMMUZ - AĞUSTOS

İKİ AYLIK KÜLTÜR & EDEBİYAT DERGİSİ

MEHMET BULAYIR ŞEHNAZ FINDIK İNAN AYŞE ŞİMŞEK AYŞE ZÜLAL GÜNAY
EMRE KİREMİTÇİ FEYZA ŞİMŞİR MUKADDES BENZER R. MERVE TAŞDELEN RUKİYE TURGUT
RÜMEYSA BAŞARAN YAĞMUR ÜSTÜNDAĞ ABDULLAH KOÇ ESLEM AYŞE KILIÇ GÖZDE ÇİMEN
MELİKE NUR COŞKUN REYHAN ÖZSOY SENA ALPER ŞEYMA ERGÖKTAŞ VİLDAN TEZEL
DİLARA BARUT EBRU ŞAHİN EDANUR KAYA MUHAMMED ALPEREN VAROL HANNE NUR ÖZDEN

ŞECERE
YAYINLARI

Kitaplara buradan ulaşabilirsiniz

İMTİYAZ SAHİBİ

İnsan ve Medeniyet
Hareketi Adına:
Kemal Özden

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Mehmet Bulayır

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Şehnaz Fındık İnan

EDİTÖR

Amine Kübra Coşkun

ALAN EDITÖRLERİ

Musa Yaşaroğlu
Ayşe Söylemez
Ceyhan Balcı

GRAFİK TASARIM

Hanne Nur Özden

ÇİZİMLER

Hanne Nur Özden

ISSN

2980-2512

İki ayda bir yayımlanır.
Yerel Süreli Yayın.
Yazı ve reklamların içerik
sorumluluğu sahiplerine aittir.
Kaynak gösterilerek
alıntı yapılabilir.
Dergimize www.surgun.net
adresinden erişebilirsiniz.

Ayna Ayna Söyle Bana: Var mı Benden Güzeli?

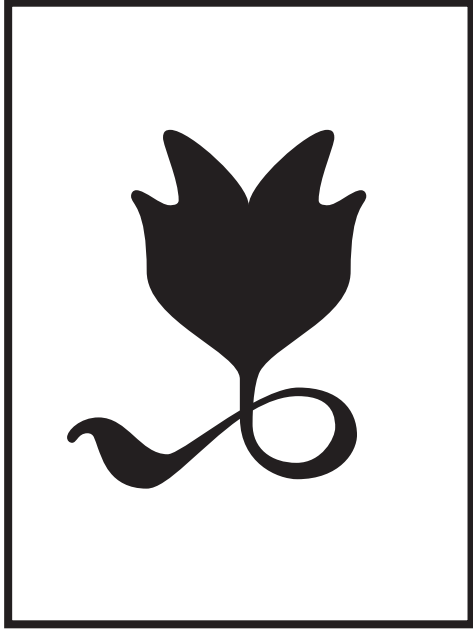
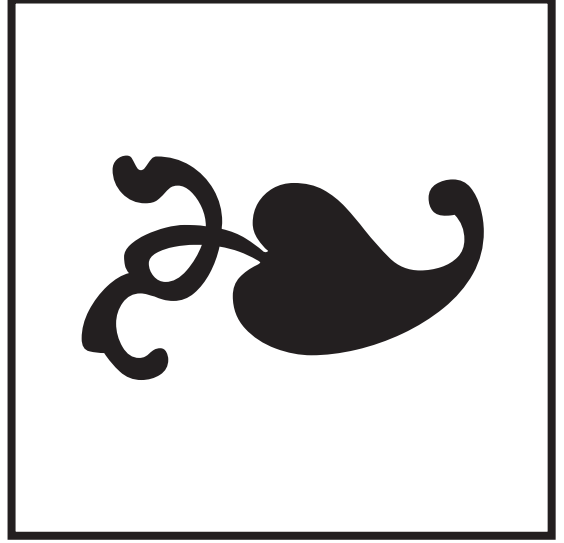
Sevgili okuyucu, dergimizin bu sayıdaki teması, malumunuz olduğu üzere; ayna. Bu satırları okuduğunuza göre sizin de bir aynaya sahip olduğunuzu ve kim bilir, belki de şu an onunla göz göze geldiğinizi varsayabiliriz. Evet, ben de her sıradan insan gibi sabahları bir aynaya selam vererek güne başlayanlardanım. İnsanoğlunun sudaki yansımalarına bakarak hayallere daldığı, ardından camın icadıyla arkasını sırlayıp duvara astığı günlerden bu yana, aynanın misyonunun pek de değişmediğini düşünüyorum. Hatta daha geriye gidip; pirelerin berber, develerin tellal olduğu masal zamanlarından bugüne aynanın hayatımızdaki yeri aynıdır, desem yeridir. Hâlâ aynaya kendimizden güzel birini düşünmeye bile tahammül edemeden bakıyoruz sanki. Siz ne dersiniz bilmem ama aynanın hayatımızda tuttuğu yerin bu yüzyılda her zamankinden daha fazla olduğunu iddia edebilirim. Biteviye paylaştığımız sosyal medya içerikleri de bir anlamda hayatımıza tutulan aynalar değil midir? Söz konusu “aynanın” yansıtıkları üzerinden ne kadar etkileşim aldığımıza, ne kadar kalp biriktirdiğimize bakarak saçlarımızı tarıyor, üstümüzü başımızı düzeltiyoruz...

Peki ayna sadece suretimize mi bakar? Elbette hayır, siretimizi de yansıtan aynalar vardır. Örneğin, beni çok etkileyen “Mümin, müminin aynasıdır...” (Ebu Davut edep,49) hadisi üzerinden bakacak olursak, mümin kardeşinin kusurlarına ayna olarak onun hatalı yanlarını düzeltmesine yardımcı olabilir. Birçoğumuz bu ‘ayna’dan hoşlanmayız, oysa bana sorarsanız, size hatanızı sessizce, kırmadan dökmeden, abartmadan ve küçültmeden, ‘tıpkı ayna gibi’ gösteren dost, dünyadaki en kıymetli şeydir.

Evet bu sayıda *Sürgün* yazarlarımız zor bir işe kalkıştılar ve kendilerine ayna tuttular. Bakalım bu içsel yolculuktan dergimize neler yansıdı? Buyurun, sizin de payınıza bir “ayna” düşer elbet.

Sıcak bir yazdan sonra, Eylül ayında “*Gölgedeki Sürgün*”de buluşmak üzere hoşça kalın...

Mehmet Bulayır
GENEL YAYIN YÖNETMENİ

FLEURON yazıcı çiçeği olarak da bilinir, noktalama işareti veya tipografik kompozisyonlar için bir süs olarak kullanılan tipografik bir öge veya gliftir.

ŞEKİL 1 şiir

ŞEKİL 2 öykü

ŞEKİL 3 deneme

MEHMET BULAYIR •••••	06
Karınca'nın Duası	
ŞEHNAZ FINDIK İNAN •••••	07
Nehre Düşen Ayna	
AYŞE ŞİMŞEK •••••	08
Güne Reverans	
AYŞE ZÜLAL GÜNAY •••••	09
Astarı Teyelli Hafıye	
EMRE KİREMİTÇİ •••••	10
Verdesa	
FEYZA ŞİMŞİR •••••	13
Aynaların Göstermediği Şeyler	
MUKADDES BENZER •••••	14
Vaktini Bekliyor	
R. MERVE TAŞDELEN •••••	15
Kopyalanamaz	
RUKİYE TURGUT •••••	16
Yabancı	
RÜMEYSA BAŞARAN •••••	18
Huruç	
YAĞMUR ÜSTÜNDAĞ •••••	21
İkrar Odası	
ABDULLAH KOÇ •••••	23
Ben Kimim?	

ESLEM AYŞE KILIÇ •••••	24
Aynanın Kulağı Var	
GÖZDE ÇİMEN •••••	27
Yıkık Roma	
MELİKE NUR COŞKUN •••••	30
Camın Ardından Gördüklerimiz	
REYHAN ÖZSOY •••••	34
Bebek Aşı	
SENA ALPER •••••	37
Kadim Aynalar	
ŞEYMA ERGÖKTAŞ •••••	42
Bir Nefes Mola Dinlenme Tesisi	
VİLDAN TEZEL •••••	45
Yanılsama	
DİLARA BARUT •••••	46
Sır	
EBRU ŞAHİN •••••	48
İçsel Yolculuk: Kendini Bulmak ve Anlamı Keşfetmek	
EDANUR KAYA •••••	50
Kırılmalı'nın Direnci	
MUHAMMED ALPEREN VAROL •••••	52
Aynalar Arasında	
HANNE NUR ÖZDEN •••••	54
Kuş Günceleri: Yanılsamadan Yansıyan	

MEHMET BULAYIR

Karıncanın Duası

konfetiler yağıyor yol boyu üstümüze
oysa bakın zincire vurulmuş bir gökkuşağı,
karartıyor gecenin şavkını.
kimsenin umurunda değiliz aslında,
aşağılanıyor gözyaşlarımız,
örtüyor cılız yakarışlarımızı,
şov düşkün, bipolar güvercinler.

masal kitapları toplatılmış,
ışgale uğramış, yüksek rakımları evlerin,
alçaklarsa, zaten hep alçaktılar.
bakın, ritim tutuyor mavi gözlü cüceler korusu,
ellerinde bir tutam parfüm kokusu,
kan damlıyor heveslerinden.

biz, üç yolcu Semi, Basar ve Fuat
meftun, mazlumların ahına,
seferdeyiz, bir mum ışığı umudun peşi sıra
olsun, varamasak da belki ölürüz,
bir nehir kenarında,
bir zeytin gölgesinde,
yorgun kalbimiz durur,
utancımız son bulur.

ŞEHNAZ FINDIK İNAN

Nehre Düşen Ayna

Bir kent doğurur düşlerinde, bir nehir
Beşiğinde sarmaşıklar kucaklar sabahları
Kuş kaprislerinden bir tül örtünür başına
Kavisli dağların türkülerini mırıldanır
Bir nehir kendine bakar kiraz dallarından

Şafak sökmeden uyanır yatağından nehir
Kâğıttan gemileriyle çocuklar koşturur yamacına
Akıp giden gövdesiyle upuzun bir şiir yazar
Güneşten bir buket yapar tazecik gelinlere
Bir nehir kendini görür yetim başlarından

Surların ardından seslenir toprağa nehir
Başı dünyadan büyük kabirleri gösterir
“bende aradığın nedir, gör nicedir sendedir”
Marifet aşktır, hayat hazin bir sürgün
Bir nehir kendine taşar hakikat aynasından

AYŞE ŞİMŞEK

Güne Reverans

Yağmur meğer bir çingar çıkaracaktı o gün
Neden toprağımızı işler gibi davrandı,
Ekinlerimizi okşar gibi,
Mevsimi lehimize toplar gibi,
Duaya neden şemsiyelerle çıktık inanmışlar gibi?

Aynalar meğer bin şefkatle yansıyacaktı o gün
Biz niye kaçtık gece onlara bakmaktan
Orada bir çirkinlik
Alinyazımızda fena bir leke
Arsız, yaşlı bir deve rastlamaktan?

Eşikler meğer cilvenle süpürülecekti o gün
Niye dönecek bir ev aradım kırk bahar?
Hepsinin ardında seni bulacaktıysam
Sokağa çıktığımda halâsla cama koşacaktıysan
Bu kapıları niye, bu asma kilitleri neden?

Serinlikler meğer güneşlerle kucaklaşacaktı o gün
Dilimin altında neden kelimeler erittim ben,
Hem bende neden yoktu suyun bıraktığı rehadan?
Lâyık değil miydim sana bir şarkıyı,
Güçlü değil miydim, bir şiire seni çağırmaktan?

Çamurum meğer çorak bir toprağa dönecekti o gün
Ben niye dağlara kafa tuttum boyumu bilmeden?
Denizlerini içtim, meydan okudum
Yedim, talan ettim, yağmaladım
Tattım yeryüzü üzümünden.

AYŞE ZÜLAL GÜNAY

Astarı Teyelli Hafiye*

Kuşkular kor gibi düşerken aynadaki aksine
kâfiyeden başka ne bilir bu çark, dönmeye dursun
Ki sen,
Dağ başında yalnız bir ahlat gibi öylece duruyorken
Bu köhne yerde mızraklandığını kim anlayacak?

Sevmek diyorlardı nasılsa bulunurdu ayın 15'ini geçince
Ayın 15'ini geçince, kimin aslı karaysa okunurdu yüzünde
Alacaklılar dayanıyor kapı deliğinde gözler
sanki umudun vesayetini aynalarda gizler
Sustur iyisi mi çarpık hislerin gıcır seslerini
Birazdan kapıyı kıracak ev sahibesi
çırp önce yüreği, sonra kurut
elbet bir yürek diğerine burkulur

Ben bir hafiye'dim anlarsın ya
İçime kurt düşünce anlardım
Hayret ettim
Alnımda gezen kervanın körkütük gidişini
içerlerdim
Raydan çıktı mı bi kere hayat, derdi nenem; seyreyleye dur aksini

İnanmak serbest
İçimde bir çığırtı kopuyor
Çalılar
Çingeneler
Çöp tenekelerinde yoklanan kediler
göz göze gelince yutkunmalar merasimi sanki her yer
Ayın 15'i geçince aynalar; yüzümde kılıç darbeleri yer yer

Bu çark dönmeye dursun
Elbet yürek, yüreğe burkulur

* “Ayın 15’inden sonra hava bozacaksa bozar, olacak olan olur mutlaka” diyen babaanneme ithafen...

EMRE KİREMİTÇİ

Verdesa

Adına şiirler yazılan
Karlı tepelerin ardında bir güzel Verdesa
Bir nehir ki gözleri sende ışıldayan
Bir hayal ki Viyana kapılarında
Sonra bi uğraş
Ve seni görmek gece yarılarında

Şükürsüz bir zengin
Bastonsuz bir ihtiyar
Ve sevgisiz bir kalp...

Yaşamın tüm anlamıydı sanki
Kubbede bir yeşil
Sürgün ülkelerde vatan
Bugün farklı geçiyorum bu sokaktan
Bir tablo daha çizmeliyim yalnızlığı anlatan

Ben ki kullardan bir kul ve kimselerden bir kimse
Antikacıdaki kırık aynaya bakıyorum bu sabah
Geç öğrendim toprağın kutsallığını
Kalam sanırdım meğer sükût imiş marifet
Yargılanması gereken düşünceler niçin hür ve gürültülü?
Ölümü hatırlatan takvimler neden var?
Anlamazdım bir lise talebesiyken bunları

İhtiyacım olmayan putlar edindim kendime
Bataklıkları beyaz zambaklarla donatmak için
Payidar kıldım şehirleri
Bir zeytin dalıydım, uzatılmak için düşman kalelerine
Saplanmak isterdim bir mızrak gibi kalbine
Düşünüyorum öylece
Seherde Lefke'yi zapt etmek hayaliyle

Macar diyarında akıncı
Payitahtta bir er
Kılıçtan keskinmiş düşünceler

Biz ki düşüncenin yasak olduğu bir çağda, kınanmaktan korkmayanlarız
Arılar dahi bal vermez bize Verdesa
Devrimler bizim adımımızı bekler
Uygarlığın son bulduğu yerde

Son nefes kadar acı
Bir kuyu kadar derin
Ve yeni bir gün kadar umut

Bir namaz kıldım ki sandım ümmet dirilecek
Bahar doğuya ne zaman gelecek
Bu açan çiçekler de bir gün solacak
Ölüm böylece anlam bulacak
İdam sehpasında son söz sensin Verdesa

FEYZA ŞİMŞİR

Aynaların Göstermediği Şeyler

Babannem'e ve yaralı kuşlara

İçinde akan nehri kovalayan
Yazdığın satırları büken, kalemimi kıran
Göğsünde hep bir keşkeyle ahlar doğuran
Tozlu sandıkların içinden
En beklemediğin anda kapını çaliveren
Ölüm.
O eski teyp çalmıyor artık kulaklarımda
Yüklüklerin kokusu doldurmuyor odaları
Gönlüyle açıp elime verdiği yufkalar
Ben büyüdükçe un ufak oldu işte
Ne denilebilir?
Ölüm her evde aynıdır.
Biraz yorgun, biraz paslı, biraz acımasızdır.

Ruhum ve içindeki tortuları göstermeye
Hiçbir aynanın takati yok
Görülemez olan ne varsa hapsediyoruz kuytulara
Bir hayata sığdırılamayan her ne varsa
Bir kefene sığıyor
Ne beklenebilir?
Ölüm her evde biraz yakışıksızdır.

MUKADDES BENZER

Vaktini Bekliyor

Karanlığın içerisinde minik adımlar
 Arşınıyor kimsesizliği, Muna!
 Zeytinliği ayakta kalmış bir hanede
 Saklambaç oynuyor Muna!
 Kucağına alıyor ağaç
 Zeytinlerin kamaştırdığı dallar
 Örtüyor üstünü
 Sıcak bir ninni okunuyor yanı başında
 Uyukluyor Muna
 Selası düşünce minareden, anne babasının
 Rüya sanıyor Muna.
 Rüya değil, kimsesizlik teninin dokuzunda Muna'da!
 Gözlerinde donmuş yaş birikintisi
 Sessiz bir seda dönüyor boğazında
 Sırtında depreşiyor ağaç:
 Zeytinler parmak uçlarına değişiyor
 Büyükçe bir el okşuyor başını gaip ten.
 Korkular kayboluyor
 Bütün ahlar kat devirdi bir ahta
 Karanlık, illallah etti yapay ışıklardan
 Fenalaştı ayın ışığı
 Bir fecir vaktinde
 Kırık aynalardan yansırken bir süvarinin gölgesi
 Puzzle'ın kayıp parçaları gibi,
 Buzlaşmış aynalar kaynaştı
 "Göğe ve Tarık'a and olsun!"
 Kırık aynalar Muna'nın ahı ile kaynaştı!

R. MERVE TAŞDELEN

Kopyalanamaz

İçten içe şiirler harlanır
Dağlarda gözyaşları yuvarlanır
Bir kayaya vurur da sızlanır
“Kopyalanamaz” bir şairin yüzü.

Ey gurbeti sesinden tanıyan çaresiz!
kemiksizdir Personalar
etsiz, hareketsiz
Kırık aynalarda göremediğimdir, siretimdeki iz.

Hakikatin ensesi bulanık sergilenir
Kışner atlar ressamın ruhunda
Kendimi yitirdiğim yerler irdelenir
“Kopyalanamaz” bir şairin yüzü.

Varlığım kavranır
ufalanmış bir ekmeğin artıklarından
Yağmur sularını develer yüklenir
Çiselenir çöllerimde kırık parçalar

Beni vır vır konuşan bir resim sandılar
Dilsiz bir şiirdim oysa
Vurdular...

RUKİYE TURGUT

Yabancı

Alışmışım her sabah aynı yüzümü görmeye
Yanlış mı, yahut yalan mı bu?
Alıştırılmış olamaz mıyım, bilmiyorum?
Hani hiç uyumamış gibi yorgun
Kahvesinden bihaber kan çanağı gözlerinle
Uyanır da denk geliverirsin kendinle
İşte öyle, her sabah, belki her gece
Okkalı bir tokat gibi rastlıyorum yüzüme.

Düşünmeye alışmış yerlerimden başlıyorum
Fakat bir ekmek kırıntısı bulmuş da
Heyecanla koşuyor gibi karıncalar beynimde
Bozuk bir plak çalıyor, sonra kulaklarımda
Dünümden gelip, geleceğime gidiyor cızırtılar
Ellerim varmıyor bir avuç su almaya
Ki alsam uyandıracak beni bu rüyadan
Bilmiyorum ne zamandan kalma,
Musluğun bu büyük bir hırs ve hızla damlayışı?
Bilmiyorum ne zaman küstü perdelerim,
Sokaklara, çocuklara ve ışıyan güneşe?
Yürüyorum çarparak düşmüş eşyalara
Her odanın rengi çalıyor zifiri bir geceye

Bilmiyorum ne zaman yenildi dünyam,
Ayarı olmayan bu bozuk dengeye?

Yürüyorum
Ve sonunda varıyorum
Kaldırıp başımı bakıyorum yine
O aynı dağınık ve yabancı yüze
Seçemiyorum, ben miyim bu gördüğüm?

Kaçıyorum sorulardan, seslerden, rüyalarından
Beni buraya getiren her bir sebepten
Bilmiyorum ne zaman geçer ayaklarım,
Kalabalık caddelerden, yollardan?
Umuyorum, elbet bir gün.
Fakat bilmiyorum ne zaman sızıp da canlanır,
Sönmüş tüm renklerim kırık dökük aynalardan?

RÜMEYSA BAŞARAN

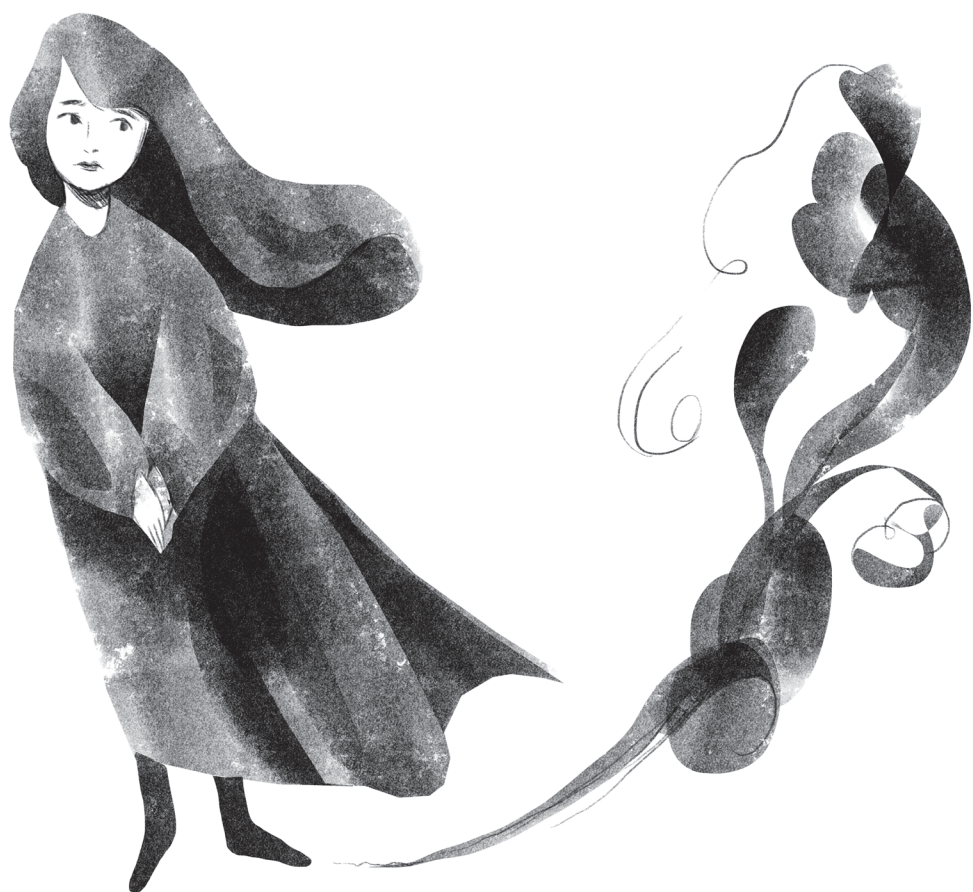
Huruç

Şafağın içinde, güneşten biraz önce
 Ciğerimdeki tufanın kanımı tükürdüğü vakit
 Sessizlik yokuşunu tırmanırken döne döne
 Yakalıyor beni damından sarkmış bir tüfekçi
 Ufukların arasından çoğalıyor sesi
“Bu geceyi geçemedin.”
 Tüfekçiye bir gürültü açabilmek için
 Ağzımı arıyorum sızarak rüya oluklarından
 Alnımda annemin sıcak dizlerinin izi
 Hatırlatıyor bana, ağzımın yerini
 Uykularımda satmıştım, alıp satan bir eskiciye
 O da vermiş yatağı hâlâ sıcak bir ölüye

Bir midye kabuğu içinde bakınıyorum
 Yeni doğan buğulu güneşi aralıyorum
 O beldeye sürülürken
 Arkamda iz bırakmadan kollarımı sürüyorum
 Gurbetimi belgeliyor, takılıp düşüşlerim
 Gençlik dizilmiş bir baston tutuyor beni
 Oysa ben özgürce gidişleri severim
 Yüzümün güldüğü yerleri ne uğruna terk ettim?

Suyunu unutmuş yakıcı çöl
Beni halatlarla çeken derin kara kıta
Biliyorum artık kaybolduğum yeri
Sesim seçiliyor tüm meşhur kalabalıklarda
Azarını yiyorum yaratıcımın
Pijamasıyla sofra başında ağlayan bir çocuk gibi
Zar zor susuyorum
Bir ses yığını üzerinde yüzse de bedeviler
Şarkılarını bir ağızdan söylemezler
Biliyorum

Günü sulayan bir yürek
Çatal olmuş terliyor avucumda
Çatal pusu kurmuşken serapların ardında
Her gövdeden bir parça kırpıla kırpıla dikilmiş
Kırışık mor fistan
Geçirilmiş üzerime, benim sindirememiş
Sürünse de etekleri
Bir derimi, bir kemiğimi siperlemiş
Sol cebime doldurulurken alevden bir şıra
Sesleniyor avuçlarım
“Karıncalar kapında!”

YAĞMUR ÜSTÜNDAĞ

İkrar Odası

Aynalar, yargıçtır; boynumda ferman,
Zamanın terazisinde tartan derman.
Elim iz bırakır her taş duvarda,
Gölge bile kaçıyor artık ardımdan.

Kirpiklerimde mahşer, uykuya firar,
Bir gülüşe sığmaz bunca intihar.
İkrarla geldim ben kendime küskün,
Yüzümden dökülen her çizgi; hüküm gün.

Saçlarımda paslı hüzzam bir rüzgâr,
Kül olmuş dualar, yutkunan bahar.
Ne eller arındırır bu kiri, ne su,
İçimde bir yankı: “Sen de suçlusun, su!”

Kendi sesimden ürktüm, tanımadım ben,
İçimden geçerken yandı her beden.
Karanlıklar bile korkuyor benden,
Ben ki en çok, kendime keserim penç.

Vicdan bir nefestir, tutulmaz oldu,
İçimdeki harfler sessizliğe doldu.
Dilimde yarım kalan bir af dili,
Göge bakıyorum; o da küs, beli bükük dili.

Aynalar, susun; sesiniz can yakıyor,
Bu kalp, kabuğunda yangın saklıyor.
Geri dönmek istedim, yolum yok artık,
Ben kendimden geçerken, ömür duraklık.

Ben Kimim?

ABDULLAH KOÇ

İlk geceydi. Yatağın kenarına oturmuş, ayaklarımı yere sürüyordum. Halının tüyleri arasında ilerleyen bir şeyin sesini duydum: çıtırtı ya da fısıltı gibi. Gözlerimi duvara diktim; sıvası dökülmüş küçük bir noktada yankılanan karanlığı seyrediyordum. Orada, gölgelerin arasında, onun olduğunu hissediyordum: İlk gelen. Adını bilmiyordum ama varlığını sezdiğim andan beri yalnız kalmamıştım.

O günden sonra her sabah gömleğim ütülü duruyordu askıda. Ayakkabılarım parlak, çantam düzenli, kahvem tam iki şekerli ve dumanı hâlâ tüter hâlde. Kimseye bir şey söylemedim. Çünkü bu, başkalarının gözünde bir çöküş olabilirdi, ama benim için bir ilerleyişti. Göz kapaklarımın ardında başka bir düzen kurulmuştu artık. Ve bu düzende yalnızca onun sesi yankılanıyordu:

“Ben seninleydim. Başından beri.”

İkinci geldiğinde, artık konuşabiliyorduk. Sözler, aynada yankılanan düşünceler gibi bozuluyordu önce. Sonra berraklaştı: *“İstiyorsan gömleğini ben seçerim. Düğmelerini de ben iliklerim.”*

Reddetmedim. Direnmek, hayal ile gerçek arasındaki ipi koparırdı. Oysa ben, ipi gererek yürümeyi seviyordum. Uçurumun kıyısında ilerlerken ayakkabımın bağcığını kim bağlıyordu? İşte mesele buydu. Ve ben, cevabı biliyordum.

Bir gün aynada üç silüet gördüm. Biri bendim, biri ilk gelen, diğeri yeni gelen. O an anladım: her yansıma bir parçamdı. Ve her parça biraz daha içe çekiyordu beni.

Artık kahkaha attığımda ses bana ait değildi. Düşündüğümde düşünceler benim değildi. Ama huzursuz da değildim. Çünkü nihayet zihnimin labirentinde kaybolmamış, orada ev sahibi olmuştum.

Gece köktüğünde sesler artıyor, duvarlar soluyordu. Bazen nefes alırken başka bir ciğerin daraldığını hissediyordum içimde. Bedenim tek, ruhum çoğuldu. Ruhlarım arasında en çok üçüncüsünü sevmiştim; çünkü o hiç konuşmazdı. Sadece beklerdi. Sessizlikle büyüyen bir şeydi o; gölgesi vardı ama ayak sesi yoktu.

Bir gece rüyamda konuştu ilk kez: *“Biz seniz. Sen de biz. Bütünlük dağılma değildir. Kendiyle tamamlanmaktır.”*

O sabah aynaya bakmadım. Çünkü artık gerek yoktu. Ben, aynanın içindeydim. Ve dışarıda yürüyen beden, yalnızca bir taşıyıcıydı. Gerçeklik mi, hayal mi? Bunlar eski sorulardı. Artık bir cevaba ihtiyacım yoktu. Çünkü cevap, kendi içimden fısıldıyordu: *“Ben benim.”*

Ve şimdi her sabah, pencerenin önünde otururken gelen ışığı izliyorum. Göz bebeklerime değen gün ışığıyla birlikte çoğalıyoruz. İçimde biri kımıldıyor, biri susuyor, biri dua ediyor. Hepsi benim.

Peki, ben kimim?

Belki bir gün siz de fark edersiniz: İnsan dediğiniz tek bir varlık değildir. O, içinde konuşanların ahenginden ibarettir. Ve bazen ahenk, sessizliğin içinden çıkar. Ben sadece başladım. Siz daha uyuyorsunuz.

Aynanın Kulağı Var

ESLEM AYŞE KILIÇ

Ben mi? Ben ellisini geçmiş ama hâlâ on sekiz gibi hisseden bir hanımefendiyim. Genelde parlak bir yüzüm vardır. İnsanlar beğenir beni, karşıma geçer överler de överler. Diğerleri bir o yana bir bu yana koşturur, ben orada bütün asaletimle dimdik dururum. Kimseye karışmam ama herkesin farkındayım. Benden hiçbir şey kaçmaz. Öyle dedikodu falan değil efendim, ben sadece gözlemlerim, yorum yapmam. Ve bazı geceler, çatırdayan lambaların altında, sessizliğin içinden gelen fısıltılarla düşünürüm “*Acaba şu armut desenli koltuk da benim kadar şey gördü mü?*” diye.

Tamam, tamam! Asıl mevzuya geliyorum ben... Efendim, olaylar o sabah başladı. Hacı Feydat kapıyı açtı, yüzünde o tanıdık telaş. Kendisi benim efendimdir. Çok cana yakın bir insandır kendisi.

“*Buyurun buyurun,*” dedi, kapıya gelenlere. “*Almanya’daki iç karışıklıklar malum... Evi bir süreliğine misafirliğe açıyoruz, başımızın gözüünüzün sadakası.*”

Kapıdan içeri üç kişi girdi. Önde gözlüklü,

sarı saçları özenle taranmış bir adam: Bay İsrani. Ardında karısı Bayan İsrani; saçları saç değil, sanki yatay şemsiye. Ay bir de görür görmez deccal olduğunu anladığım bir oğulları var. Hacı Feydat tedirginliğini fark edip göz ucuyla bana baktı, ben kıpırdamadım. Zaten yapamam, öyle bir iznim yok.

İlk başlarda her şey güllük gülistanlıktı. Bay İsrani, “*Sadece birkaç gün.*” dediğinde Hacı Feydat’ın gözleri doldu. “*Bu kötü günlerde yanınızda olmayacağız da ne zaman olacağız?*” dedi. O kadar duygusaldı ki kendimden utandım. Neyse ki duygularım yüzüme yansımıyor.

İlk günlerde İsrani ailesi sadece misafir odasını kullanıyordu. Ama sürekli yanıma gelip konuşuyorlardı. “*Ben dedikodu sevmem, uzak durun!*” diyorum ama anlayan kim? Hatta, bir sabah Bay İsrani tek başına önümde durdu. Gözlüğünü düzeltti, yakasını silkeledi, bana uzun uzun baktı. “*Çok... şıksın,*” dedi.

Ben hemen yalpaladım. “*Ay ne münasebet be... Hem senli benli konuşmakta ne öyle? Gören mazimiz var sanır!*” diyecek oldum, çıktım.

Yüzünü gördüğüm an eskilerde görmeye alışık olduğum farelere hasret kaldığım ‘Bay’ İsrani bana bakıp sırtıttı. Bir yandan saçını düzeltip bir yandan *“Bu evi yeniden düzenleyeceğim,”* diyordu. *“Ortaya bir tablo... Şuraya halı. Belki de zemin bana göre değil.”*

“Aaaa! Şu hadsize bak nasıl konuşuyor! Seni Hacı Feydat geldiğinde kovdurtmazsam benim adımda-“ diyemeden sözüm açılan kapı ile kesildi. İçeri bir grup adam geldi. Elllerinde kutular. İri yarı, sessiz, taş gibi tipler. İçim ürperdi. Meğer taş değilmiş, mobilyaymış taşıdıkları. Koltuklar, halılar, çerçevesi bir aile fotoğrafı bile! Kendi evlerini kurar gibi... Tabii ben anlamıştım bu işin sonunun nereye varacağını ama kime anlatacaksın?

En çok şaşırdığım şey ise Bayan İsrani’nin arkadaşlarının buraya güne gelmesi oldu. Ay ne görgü bilmez insanlardı! Bir selam bile vermeden sadece bir objeymişim gibi bakıp geçtiler. Hani buna yine tamam ama yaptıkları yemeklerden hiç mi ikram etmez bir insan yahu! Her neyse...

Hacı Feydat hâlâ her sabah işe gidiyor, akşam yorgun dönüyordu. Her dönüşünde ev biraz daha farklı oluyordu. *“Ya bu eşyalar... Sizin mi?”* diye sordu Bay İsrani’ye.

“Evet, evet! Hepsi bizim...”

“Ama burada neden bebek kıyafetleri var...? Aaa! Bebek mi bekliyorsunuz? Ne mutlu bir haber!” Hacı Feydat hâlâ çok masum bakıyordu olaya. Ah benim zeytinli kekim...

Sonra o meşum sabah geldi. Bay İsrani önümde durdu yine. Ceketini ilikledi, derin bir nefes aldı. *“Bugün yeni kilidi takacağım,”* dedi. Gözlüklerinin üstünden bana baktı. *“Ev güvenliği önemli. Herkesin anahtarı olmamalı.”* Yine kendime engel olamadım içimden *“Meymenetsiz!”* dedim ama nafile...

Ve gerçekten o gün, Hacı Feydat döndüğünde kapının anahtarı uymadı. Zile bastı, içeriden kimse açmadı. Geldiğinde nasıl

yüzüne bakacağım? Ah kederli başım, ah! Efendim bir süre sonra pencereye taş attı. O sırada küçük İsrani perdeyi aralayıp, *“Babam yok,”* dedi. Hacı Feydat bağırdı: *“Ben evin sahibiyim küçüğüm! Beni bilmemezlikten gelme! Aç kapıyı.”* Kapı açıldı, Bay İsrani çıktı. Kravatını düzeltmiş, sanki şirkette toplantıdan çıkmış gibi. *“Sakin olalım Hacı Bey. Yıllardır birlikteyiz. Artık bu ev bizim de sayılır. Üstelik sen demiyor muydun ‘Benim olanlar aynı zamanda senin. Kullanırken hiç çekinme’ diye?”; “Yıllardır mı.”* diye bağırdı Feydat. *“Daha üç ay önce geldiniz!”*

Bay İsrani ciddiyetle başını salladı. *“Ama çok verimli üç ay oldu. Planımız beklediğimizden daha hızlı işledi.”* O akşam tartışma koridora taşdı. Feydat *“Bu evi babamın babası yaptı,”* dedi. *“Bu kapının menteşesini ben yağladım! Bu duvarlara ben çocukken resim çizdim!”* Bay İsrani elini kaldırdı. *“Benim oğlum da çizdi. Hatta geçen gün küçük olan duvara ‘Biz geldik’ yazdı. Demek ki sahiplenmiş.”* O an dayanamadım. İçimden bir şey koptu. Sus, sus, sus... Nereye kadar? Belki sabrım, belki de çerçevem koptu. Bir uğultu, bir çatlama... Ve ben devrilerek yere düştüm. Herkes bir an sustu. Canım yanmıştı ama düşerken benimle birlikte duvarda arkamda saklanan zarf da ortaya çıktı. Ben bile varlığını unutmuştum... Ama Rab biliyor işte en doğru zamanı. Üzerinde 1800’lü yıllardan kalma, Arap harfleriyle işlenmiş bir mühür ve çok eski bir tapu vardı... İşte bu, o şehirde olan binlerce kanıttan sadece biriydi.

İsrani gibi binlerce siyonist bu topraklardan gönderilirken ben hâlâ düşüğüm yerdeydim. Unuttular beni vah vah...

Efendim?

Neden mi kalkmadım?

Hay Allah, sen hala anlamadın mı, benim kim olduğumu?

O zaman şimdi söylemeyeceğim ama bi’ **aynaya** bak istersen...

Yıkık Roma

GÖZDE ÇİMEN

Yağmurlu bir Haliç gününde dalları tamamen yerde, U şekli çizmiş uzun ve tek parça bir dalın altında “*Büyük Kiliselerin Typikon*” kitabını okuyordum. Bu kitap hem Ayasofya hem de diğer kiliselerdeki anma mekânlarının ayrıntılarını anlatan ve eğer yortular daha uzak mekânlara götürmeye izin verirse, Ayasofya rahiplerinin izlediği yollardaki tören mekânları hakkında da bilgi verirdi. Doğu Ortodoks’a ait ayinlerimizin, kutsal günlerimizin yaşam ve alışkanlıklarını hep bu andıçlardan öğrendim. Üstelik havanın yağmurlu oluşuna aldırmadan, en ufak bir tereddüt bile duymadan yere oturdum. Sonunda, tabiri caiz ise donuma kadar da ıslandım. Bütün okuma keyfimin içinde istavroz çeke çeke koşan domuz suratlı rahibimizi gördüm. Şehirde bunun gibi sakalı göbeğinde domuzdan çok vardı. Bizans’ın ve şehrin geleceğine dair her birinin söyleyeceği yalanlar vardı. Bizimki ise bütün hayatını gördüğü rüyaları anlamlandırma üzerine kurup halka kendini kâhin diye yutturmayı başarmıştı.

O sıralar kentimizin sembolü Konstantinus’un en gözde ilk yapısını seçmiştik. Biri Ayasofya Kilisesi, diğeri kentin surları. Orta Çağ’ın sonu Yeni Çağ’ın başlangıcında artık pagan tapınaklarımız, hamamlarımız ve tiyatrolarımız yoktu. Havarilerin kentini derinlemesine bilen Latin hacılar Boğaz’da yürürken Yeni Kudüs’ü ziyaret etmiş gibi olur, kendini evinde hissedirdi. Konstantinopol ne büyük

felaketler atlatıp durmuştu. Ölülerimiz ise kent surlarının içinde toprağa verilmiş vaziyette idi. Şehri yerle bir eden depremler, 465 yangını, Avar ve Arap saldırıları, avanta lavanta işlerle Birinci Nikephoros, Bulgarlara yenilmişti. İstikrardan çok kargaşa vardı anasını sattığımın şehrinde. Nüfus ciddi şekilde azalma gösterince kentteki inşaat faaliyetleri gözle görülür derecede azalmıştı. Peşi sıra gelen belalar arda arda yaşanmaya devam ederken domuz suratlı rahibimiz bu güzide şehrin Bizanslıların elinden asla alınamayacağını, şehri fethetmeye teşebbüs edenlerin avuçlarını yalayacaklarını söylüyordu. Neymiş? Rüyasında görmüş müş... Zırvadan konuşmalar işte.

- *Bana öyle geliyor ki; Türklerin surların dışında kapıyı çalmaları yakındır.*

- *Senin uğursuz ağzın ne biçim konuşuyor, diye bağırdı rahip.*

- *Kenar mahalle dilberi! Sanki ben mi diyorum, Türkler girsin diye?*

- *Senin bu cümlelerin Ayasofya’nın duvarlarını çatlatır.*

Rahip yalanlarla yaşayadursun, ben Türk Fethi yaklaşırken kentteki su rezervlerinin tarihin en düşük seviyesine ulaşmasını keyifle seyrediyordum. Keyifle, çünkü sesli söyleyecek olsam Ayasofya’nın taşları dile gelecek; yaklaşan Türk Fethi ben de heyecan uyandırıyor. Tanrı bu şehrin insanlarına belaları yağdırdıkça yağdırmaya devam ederken Konstantinopol’ü ayakta tutan sistem bir bir yok oluyordu. Savaş ve toprak kayıpları,

veba salgını, en büyük tahıl ambarı olan Mısır'ın kaybı ve daha neler neler... Kendi kuyruğundan korkan Bizans, Arap tehdidinden dolayı deniz kuvvetlerine kurdurduğu limanları da bir süredir kullanım dışı bırakmıştı. Biz Haliç'in zengin sayılabilecek kısmında yaşıyorduk. Lamia Fırını saraya uzak bir yerdeydi. İmparatoriçe Eirene'nin fırınlarında pişen ekmeğe özel bir isim verildi; ne deniyordu hatırlamıyorum şimdi. Konstantinapol meydanlarda çok isyanlar gördü, kim bilir kaçınıcı isyanın bastırılmasından sonra ortaya çıkmıştı bu ekmek adı. Yaşarken hayırsızın önde gideni olan Romanos vasiyetinde mezarımda günde 30.000 somun ekmek dağıtımını hayal ediyorum diye zırvadan bir şeyler uydurmuştu. Zaman, mekânları değiştirdikçe benim de rutinlerim değişti. Artık domuz ve Paskalya kuzusu almaya Tauros'a gidiyorum. Bu pazarda hep en tazelerini buluyorum. Önceden neydi öyle? Canlı hayvan pazarları kent surlarının dışında kurulurdu, şimdi meydanlarda atlar eşekler domuzlar bulabiliyoruz çok şükür. Hepimize büyük kolaylık oldu.

...

İstavroz getirerek *"Tanrı İmparatoriçe Eirene'yi korusun!"* Bu şehre çok yaşlı yurdu ve hastane kazandırdı. Narses Hastanesi bunlardan biriydi.... İmparatoriçe Eirene büyük halk hamamlarını da bedava yaptı. Zamanında iyi ki Suriyeli keşişleri bölgeden göndermedik, bak şehirdeki Suriye kaynaklı manastırların yapıları bir başka oldu şimdi. Yarın büyük gün Odigon Kilisesi'nde Bakire Meryem'in ikonasına tapınmak üzere toplanacağız. Sen inanmaz durursun okuyucu ama geçen seneki ayinde pınardan akan suyla çok kör insanın gözü açılmıştı. Daha ne mucizeler var da aklıma gelmiyor şimdi. Şimdiki anneler çocuklarına iyi terbiye vermezler ama. Geçen sefer ayinden arta kalan ekmek ve şarapları

kör olasıca çocuklar tüketmişti. Babaları kızar ama bu annelerden ses işitmek ne mümkün.

Keşke sana bu şehrin ne kadar güzel olduğunu gösterebilseydim okuyucu. Hipodrom bu şehrin en Romalı'sı, Ayasofya en yenilikçisi ve ihtişamlısı, Büyük Saray ise en muhteşem çeşitliliği. Müslüman okuyucuya bir sır vereyim; bugün Pantokrator Manastırı'nın yerinde ileride sizin Zeyrek Camii'niz olacak. Theophilos'un damadının İranlı olmasından dolayı saraya tüm saçmalıkları, büyü ve hurafe inancını hep bu geri zekâlı getirdi. İmparatorluğa akraba oldu ya, semtin farklı bir yerinde saraya yerleşmiş beyefendi. Damat şimdi de yattığı yerden, kaba etinden, o sihir senin bu büyü benim yapıp durmakla meşgul. Her ne kadar İranlı damat, domuz suratlı rahip bilmesede şehir yavaş yavaş Türklerin fethine yaklaşıyordu. Aslında Konstantinopolis uzun ve zorlu bir programdan sonra Hristiyan kentine dönüştü. Ne demek şimdi Türkler fethini gerçekleştirecek? Nasıl söylesem, Bizans kimliğinin inşa edilmesi uçurumlar kadar derindir. Tanrı tarafından korunan yüce "Kentlerin Kraliçesi"nin Hristiyan kenti olarak yeni bir çağ açacağına inanmıştık. Haçlılar geldiğinde sen daha küçüktün okuyucu, bu şehri yağmalarken bile kentin güzelliği karşısında ağızları açık kalmıştı.

Peki Bringas'ın yaptıklarını işittin mi? Stratigion denilen yeri kazdırıp yeniden çıkarılmasını emretmiş. Halkın dilini develer yalasın, hemen adamcağız için alay edersine çocukken orada oynarken kaybettiği parmak kemiğini bulmak için toprağı temizlettiği yalanını yaymışlar. Yüce Tanrı Şark'ın yozlaşmış, erkeklğini kaybetmiş, boynu büyük kısır kitlelerinden bu şehri korusun. Bak bu yaz o kadar sarnıcımız olmasına rağmen çok su sıkıntısı çekmekteyiz. Belgrad ormanlarından gelen su da yetersiz artık. Aman bu şehre yükselmek ve köle olmak için gelenlerin sayısı

bitmiyor ki canım. İmparatorluk küçülmeye gitmesine rağmen kentin cazibesi azalmıyor. Ne şehirsin ama Konstantinopol. Tek korkum tüm bu sorunların arasında halkın ayaklanması. Bu gürültü patırtı çekilmez şimdi. Zamanında Romanos adında bir imparatorumuz vardı. Döneminde keşişlere ve yoksullara karşı olan merhametinden dolayı halk tarafından cömertçe övülürdü.

...

Bu arada her şeyden habersiz, Türklerin fethinin arefesindeyiz

Siz şehri fethettikten sonra İulianus Limanı Kadırga Limanı olarak anılacaktı. Ben, Türkler şehri fethedecek diyorum; halk Aleksios iktidara gelecek diye yeni kehanetler dolaştırıyor. İktidara gelecek dedikleri adam İsakios'la birlikte Konstantinopolis'ten kaçtı. Bu aralar soylu kadın ve çocukların kentte karanlıkta yaya dolaşmaları yasaktı. Blakhernai Kilisesi ise yenilenme çalışmalarına girmişti. Bizim en büyük imparatorluk kuruluşumuz yetimlerimiz için geliştirdiğimiz Orphanotropheion'larımızdır (Yetimhane). Bulunduğum yerde yeni binalar, önemli sakinler, heyecanlı olaylar yoktu. Sarraflar, mumcular, fırıncılar, kasaplar, doğramacılar ve kürekçiler vardı. Tanrı'yı memnun eden bir hediye olması için bağışın değerli olması, üçüncü kişilerin iddialarına açık olmaması gerekirdi. İoannes akrabası olan genç çocuğu rüyasında gördü, kilisenin yıkılmasını yasaklamış. İmparator da sen tut bu haberlerden etkilen, kiliseyi restore edip oğulları ile birlikte oracıkta korkudan yıkan...

Biz ailece amalfillerin bağışları ile ayakta duruyoruz. Tanrıya şükür işlettikleri atölye sayısı günden güne artıyor da elimize geçen nomismaların sayısı da artıyor. Latinlerle Müslümanlar kavga edince büyük 1203 yangını baş gösterdi. Bela listemizde bir bu eksikti zaten. Yangın Perama'daki Aya İrini

Kilisesi'nde müslüman misafirhanesinde çıkmış. Şehirde mitaton adında yani Müslüman tüccarların kalmak ve mallarını depolamak için kullandıkları bir kervansaray vardı. Suriyeli tüccarlar ipekli mallarını burada satardı. Uzun yıllardır burada yaşayan Suriyeli tüccarlar zamanla burada mitatonlar inşa etmişti. Müslüman tüccarlar da en çok buraya rağbet ederlerdi. Müslümanların yaşadıkları mekânları temizlikleri ve kötü kokmayan yemekleriyle hemen fark ederdim. Bizim gibi midelerini çöp ile doldurmazlar, yiyip içtiklerine temizlik noktasında çok dikkat ederlerdi. Suriyelilerin inşa ettikleri mitatonlarda kalmalarının en baş sebebi buydu.

Şu an donuma kadar ıslandığım kitap okuma yerimi Venedikliler işgal etmek için az uğraşmamışlardı. Burası her zaman ticari kârdan dolayı Konstantinopolis için önemli bir bölge oldu. Bizim rahibe göre Konstantinopolis'i her açıdan şaibeli, açgözlü ve doymak bilmez fetihlerin ele geçirmesiyle sonuçlanacak vahşi saldırıların başlangıcı 1203 yangınıdır. Bu yangının hasarını onarmaya ne imkânımız ne de niyetimiz vardı. Artık gerek de yoktu çünkü... Asırlar öncesinden mırıldanan duâlar, fısıltı gibi yayılan müjdelere artık ete kemiğe bürünmüştü. Surların içindeki şehir, yüzyılların yorgunluğunu taşıyor; taşlarında geçmişin yükünü, sokaklarında ise kadehin kokusunu barındırıyordu. Gökyüzü bu ağır bekleyişin örtüsünü giyerken, surların ardında Mehmet'in gölgesi belirmeye başladı. Ve şimdi o şehir, bir çağın kapanmasına, yepyeni bir çağın kapılarının aralanmasına hazırdı. Konstantinopol, Türk İslam şehri İstanbul olmaya hazırdı... Mehmet'in gölgesi yetti; Bizans diz çöktü!

NOT: Yazar zamanı bilinçli olarak bükmüş olup olaylar arasında manipülasyona gitmiştir.

Camın Ardından Gördüklerimiz

MELİKE NUR COŞKUN

“**C**anım benim, sen bu notu bulduğunda, ben ölmüş olacağım kesin. Of, asla sıradan biri olmak istemedim ama intihar notu yazarken bile klişeye kapılmamak imkansız. Zira dünyada yazılıp söylenebilecek her şey yazıldı ve söylendi. Anneciğin zaten yaşamaya güç bulamıyor bir de intihar notunu yazarken özgün olma kaygısı güdemeyecek maalesef. :) Bana anlayış göstereceğini düşünüyorum canım. Neyse, bak şimdi sana çok acı ama aynı zamanda inanılmaz bir lütuf olan o gerçekten bahsedeceğim: Asla ama asla dışarıdan nasıl görüldüğünü bilemeyeceksin. Tüm yaşamın, yüzde yüz aşınası olduğun, her kıvrımını, her kırışıklığını bildiğin tek bir bedende geçecek; ama sen, seni yaşarken seni göremeyen yüzlerce insandan biri olarak öleceksin, gerçekten de öleceksin, orası da ayrı bir gerçek. O yüzden hayatım, takma kafana bu kadar, yaşa gitsin. Herkes öyle yapıyor zaten. ‘E sen neden yapmadın?’ diyecek olursan biliyorsun

balım, sıradan olmaktansa ölmeyi yeğlerim. Neyse, kaçtım ben. Bye.”

...

Şu an tam olarak ne oluyordu, gerçekten bir şey oluyor muydu ve neredeydik? An itibarıyla çok tuhaf bir durumdaydım. Ben kendimi dışarıdan nasıl izleyip görebiliyordum mesela? Ayaklarım yerden kesilmiş gibiydi. Gayri ihtiyari ayaklarıma baktım. Ulan hakikaten ayaklarım yerden kesilmişti, uçuyordum. Yok ya da yüzüyordum. Evet, havada yüzüyordum. Şu gözümün önünden geçen tuhaf turuncu kanatlı varlıklar koi balıkları mıydı? En son çok beğendiğim bir tabloda görmüştüm onları. Devasa bir nilüferi tavaf ediyorlardı. Sanki yüzeyde kendi yansımalarını kovalıyor gibiydiler. Hep kendini yakalamaya çalışan, ama her dokunuşta dağılan turuncu hayaletler... Cidden turuncu koi

balıkları mı bunlar, aslında tam bu renkte bir tokam vardı. Annemin saçlarıma ilişti-
diği, en sevdiğim tokam. “Çok yakıştı.” demişti.
Paramparça olmuştum. Hiçbir şey yakışmazdı
bana, hiç bakmazdı çünkü suratıma. Yine
bakmamıştı. Yalan söylemişti.

Aslında ellerimi kaldırsam sanki doku-
nacak gibiyim bu balıklara. Dokunsam
ağlayacak gibi de. Of, ya Rabbi... İçimde
geçmeyen bir sıkıntı var. Bir anda peyda oldu
tam göğsümde. Koşmak isteyip koşamıyorum.
Gitmek isteyip gidemiyorum. Birkaç kulaç
atsam olacak gibi aslında ama... nefes de
alamıyorum ki. Hareket ettikçe katılaşıyor
sanki bedenim. Beton gibi ağırlaşıyorum.
Biraz daha kulaç yukarı doğru, birkaç tekme
birbiriyle uyumlu. Yukarı çıkmam lazım, nefes
alamıyorum. Telaşlıyım epey, ulan cidden
çıkmam lazım benim buradan, boğulu-
yorum ciddi ciddi. Saçlarım gözüme giriyor
çırpırırken. Nefes alamıyorum. Boynumdaki
bu eller kimin? Ay benimmiş. İyi de niye ken-
dimi boğuyorum ben? Ağlayacak gibiyim.
Bıraksam mı, çırpınmayı?

Ama yapacak çok şeyim vardı. Ona gide-
cektim. Hesap soracaktım. “*Nasıl bırakırsın beni
böyle ardında?*” diyecektim.

“*Hem de bu koskoca alemde, tek başıma, nasıl
bırakırsın beni?*” diyecektim.

“*Ben bu çaresizliği çok iyi tanıyorum, sayende.
Her şey senin sayende. Biliyor musun, saye gölge
demekmiş. Senin gölgen çok ağır, çok koyu bir karanlık
bıraktı üstümde. Ve sen de pek aydınlıkta değildin,
ama neydi tüm ıslıtya sahipmiş gibi havalara girmeler-
lerin öyle? Madem sahiptin tüm ıslıtya, aydınlığa;
olsaydın ya bize de göz aydınlığı? Olmadın, olmak
istemedin. En kötüsü ve katlanamadığım şey bu:
Yapabilirdin ve yapmadın. Kendini görmek istemedin,
bakmadın bir kez olsun gözlerime, bakmadın. Ulan
oysaki gözlerimin rengi çok güzel. Allah kahretmesin
seni, gözümün rengini bile bilmiyorsun, ne biçim
insansın sen be? Canımı yakan da bu ya, ben senin*

*gözlerinin her hareketini sanki ölecekmişim gibi takip
ederdim, rengini bilmek ne kelime, hatta biraz çam
balı gibiydi gözlerin. Bazen sisli bir orman gibi. İşte
bak, hâlâ hatırlıyorum.”*

Hatırhyorum da bu bilgi ne işime yarıyor
şu an? Aksine beni boğmaya devam ediyor.
Biliyorum ki çıkamayacağım bu cendereden,
sadece daha fazla yorulmak istemiyorum ga-
liba. Akışa kapılmak istiyorum, sonsuz bir
döngünün parçası olmak gibi.

...

Geniş, çeşitli dükkânlarla süslü kalabalık
bir caddeden geçiyordu otobüs. Henüz İstan-
bul’dan çıkamamışlardı, oysaki epey olmuştu
otobüse bineli. Kalabalık bir kız grubu
vardı otobüste. Yeşillikle dolu, denize nazır
bir kamp alanında hafta sonunu geçirmek
üzere yola çıkmışlardı. Buluşma saatini de iş
çıkış trafiğini hesaba katarak belirlemişlerdi
ama evdeki hesap çarşıya uymamış, yine
trafikte takılı kalmıştı bir otobüs dolusu genç
kız. Çünkü o geniş caddede trafik ışıkları
kırmızı yanmamasına rağmen araçlar iler-
lemiyor, korna sesleri birbiri ardınca çalı-
narak caddedeki gürültüye eşlik ediyordu.
Trafik ışıklarının olduğu kısımda eski, yırtık
kıyafetli, cılız ve esmer bir adam, biraz boyu
da vardı, yine kendisi gibi kirlenmiş kocaman
bir oyuncak ayıyla kavga ediyordu. Ayıyı teh-
dit ediyor, kollarından tutup havaya kaldırıyor
ve peşi sıra yere çarpıyordu. Adam bir aralık
ayıyı kollarıyla boyun kilidine alıp boğmaya
bile kalktı ama ayının boynunda asılı duran
kırmızı ip bu boğulma serüvenini farklı bir
deneyimle daha önce de yaşadığını gösteri-
yordu. Otobüsün dışında olanlara karşılık,
otobüsün içindeki sosyal iklim de oldukça ilgi
çekiciydi. Ön tarafta oturan iki kişi şoförle
güzergâhla ilgili konuşurken arkaya doğru
ilerledikçe sessizce sohbet eden ikililer, uyu-
yanlar, müzik dinleyenler göze çarpıyordu.
En arkada öndeki sakinliğe rağmen halay

çekenler bile vardı. Oldukça ilginç bir sahneydi yani. İzlemesi de keyifliydi açıkçası. Ben de oradaydım; otobüsün içini temaşa ederken bir yandan da camdan yolu, gelip geçen insanları, kalabalığı, kısacası o geniş caddeyi ve olanları izliyordum. Adamın ayıyla alıp veremediği teferruatlı bir mesele vardı belli ki. Yoksa bu pembe ve kocaman ayı ile kimin ne derdi olabilirdi? Kendi içime doğru gülmeden edemedim. Ufak bir gülüş koptu içimden, gerçekten komik bir sahneydi. Kafamı iki yana hafifçe salladım gülmeye devam ederken. Sonra caddenin kalanına ve sıralı dükkânlara bir göz gezdirdim. O sırada otobüs yavaş yavaş hareket etmeye, trafik açılmaya başlamıştı. Sıradan dükkânların arasında girişi pespembe plastik güllerle kaplı büyük bir kafe gördüm, görülmemesi imkânsızdı zaten böyle bir dış mekân dekorasyonu. Kafenin kapısının üzerinde üst katın balkon demirlerine kırmızı iplerle asılmış, pembe büyük pofuduk nesneler sallanıyordu. Az önce adamın yerden yere vurduğu ayının aynısıydı bunlar. Bir yandan da aynı balkondan başka bir adam boyunlarında bağlı olan ipleri balkon demirlerinden söküp ayıları dükkânın önündeki kaldırıma atıyordu. Pembe ayılar ruhsuz bir beden gibi yığılıyorlardı düştükleri yere.

Ruhsuz bir beden gibi... Annem gibi, annemin yere yığılan bedeni... ip...

Kalabalığın gürültüsü, arkada çalan Karadeniz türküleri yavaş yavaş boğuklaşıyordu sanki, uykuya dalar gibiydim. Bedenim çok ağırdı, ellerim yavaşça önümdeki cama dokunuyordu. Biri çok uzaklardan bağıırıyordu, galiba ben bağıırıyordum. Ama ne dediğimi niye duyamıyordum? Kendimi dışardan izliyor gibiydim.

...

“Ağabey vallahi tertemiz bak. Şurasında burasında bir iki ufak pislik var ama çok hırpaladık ondan oldu. Yoksa tertemiz. Bulaşık makinesinde bir

yıkamaya bakar, akça pakça olur. Bizim kendisiyle aramız bozuk, ondan biraz hırpalandık. Yüz yüze de bakamıyoruz artık. E el mecbur yani, göndermekten başka çaremiz kalmadı.”

Eski, yırtık kıyafetli, cılız ve esmer adam az önce delicesine kavga ettiği pembe büyük oyuncak ayıyı yoldan bisikletiyle geçmekte olan yaşlı bir adama elli liraya satmaya çalışırken ve enteresan bir şekilde başarılı da olurken, oldukça samimi, biraz mahcup ve gerçekten içten bir üslupla yukarıdakileri söylüyordu. Tam o sırada trafik ışıklarının kaldırılma yakın girintisinde şehirler arası yolculuk yapan bir otobüs durmuş, içindeki yolcuların bir kısmı dışarı çıkmış bir kısmı ise içeride fenalaşan genç bir kıza ilgileniyorlardı. Genç kız elleri boynunda sanki bir şeyden kurtulmak ister gibi çırpınırken, acı çekercesine ağlıyordu. Nerede olduğunu unutmuş; bilinmeyen, uzak bir diyarda hüznü ve yıkıcı bir hatıranın ortasında mahsur kalmış birinin çaresizliği vardı bu ağlayışta. Genç kızın etrafında otobüs yolcularının birkaçından mürekkep bir topluluk oluşmuş, kimi kıza su uzatıyor, kimi bu suyu yüzüne çarparak onu kendine getirmek için çabalıyor, kimi ise kızın ellerini sıkıca tuttuğu boynundan ayırmaya çalışıyordu. Tüm bu uğraşlar kısa denilemeyecek ama uzun da sayılmayan bir süre sonunda başarıya ulaşmaya yakın bir noktaya getirmişti mevcut durumu. Genç kız artık ağlamıyor, nispeten daha sakin bir şekilde içini çekmeye devam ediyor ve kendisine uzatılan su şişesinden ufak yudumlar alarak etrafındaki insanlara iyi olduğunu söylüyordu. Koltuğunda, kendine yaşananlar sonucu ne kadar rahat olabileceği meçhul bir yer bulduktan sonra başını az evvel etrafı izlediği cama yaslayarak gözlerini kapatmış, belki o acı hatıraları düşünüyor belki de uyumaya çalışıyordu. Otobüsten bir elinde birkaç kağıt ve tükenmez kalem olan kısa boylu, beyaz

tenli ve yuvarlak suratlı bir hanım inmiş, zorlukla dizginlediği telaşına rağmen sakın bir sesle dışarıya dağılmış yolculara “*Arkadaşlar araçtan inmiyoruz, hava alsın diye kapıyı açıyoruz. Lütfen yerlerimize geçelim.*” diye bağıırıyor ve dışarıdaki yolcuları hareket etmek üzere olan araca çağırıyordu. Otobüsün dağılmış, her anlamda dağılmış olan da dahil, yolcuları durumdan sıkılmış, bazıları memnuniyetsiz, bazıları hadsiz bir merak güdere ve beyaz tenli hanımın çağırısına icabet ederek yavaşça tekrar otobüse yerleşmeye başlamışlardı. Tüm yolcular yerlerine geçtiklerinde şoför dikiz aynasından otobüsün içine doğru bıkkın bakışlar attıktan sonra yavaşça gaz pedalına bastı. Halay çekenler tempo tutmayı sürdürdü. Bazıları kendi aralarında olanların dedikodusunu fısıldamaya başladı, herkes olaya şahit olsa da kibir ve merakla sorulan ‘*Ne oldu, ne oldu?*’ soruları fısıltılar ve fısıltıcılar arasında peydah oldu. İnsan nasıl bir varlıktı? Sanki az önceki gibi olaylar hiç yaşanmıyor; insanlar yürürken, konuşurken, dünyanın en basit ve karmaşık işleriyle uğraşırken kendileriyle hiç çarpışmıyor gibi, hiç kafalarındaki yamuklukları görmüyorlar gibi, olaylar vuku bulduğunda ilk defa yaşıyormuşçasına nasıl tepki verebiliyorlardı?

Tüm bunlar yaşanırken zar zor açılmış trafiğe yeni bir trafik bahanesi ekleniyor, caddenin köşesindeki küçük kuruyemişçi dükkânından bir kuruyemişçi aheste aheste leblebi kavuruyordu. Leblebilerin kavruk kokusu caddeye dağılıyor, bisikletli yaşlı adam pembe ayıcığı kucağına sıkıştırmış bir şekilde caddenin sonuna doğru ilerliyordu. Otobüsün camında, genç kızın silüetiyle ayıcığın hırpalanmış kolu üst üste düştü. Şoför vitesi yükselterek hızlandı. Caddenin sonundaki trafik ışığı, yeşilden tekrar kırmızıya geçerken uzun bir süre yeşil ışığa dönemeyecek şekilde bozulmuştu.

Bebek Aşısı

REYHAN ÖZSOY

Bana benziyor, öyle değil mi?
-Bakayım... Emin misin, sana ben-
zediğine? Daha çok, bana benziyor gibi.

Bebek arabalarına tahammül edemezdi. Otobüste, tramvayda, minibüste bebek arabalarının haksız yer işgali... Evlat dediğin bağra basılır, kucakta gezdirilir. İlk bu zamanlarda öğretiyorlar çocuğa, ebeveyne sırt dönmeyi. Sonrası feryat figan...

Mahallenin Güllü gelini... İlk göz ağrısı kucağında... dantel tezgâhını açalı iki saat olmuş, pazar yeri insan kaynıyor; kalabalıktan faydalanan kocası, pazarcılara nohutlu pilav satıyordu. Dantel tezgâhının önünde duran her yaşlı kadın, önce Güllü gelini tebrik edip çocuk için vatan millet duaları ediyor, ardından da, yine aynı kadınlar, kırkı çıkmamış bebeği insan içine çıkardığından Güllü gelinin analık vazifesini sorguluyorlar.

Kırk günlük çocukların yüzüne bakılmaz, beraber uzun yola çıkılmaz nasihatleri, dakikasında, bebeği sevme iştiafına yenilirdi. Pazarcıların tebriği, nohutlu pilav içindi.

Tezgâhın başına gelen, doğum ikramı beleşe verilir umuduyla gelir, ağız yokladıktan sonra içlerinden ayıplayarak, gerisin geriye kendi tezgâhlarının başına geçerlerdi. Patlıcancının öğle sıcağında ettiği lakırdısı herkesin umudunu yenilemişti. “*Doğan çocuğunun hayrına yok mu bir lokman?*” narası seyyar nohut tezgâhının altındaki tüpü söndürmüştü, pilavı soğutmuştu. Zaten çocuğun hayrına satılmaz mıydı bunca pilav? Pilavlar satılacak, paralar toplanacak... bebeğe bez, süt alınacak... Yoksa kim çeker bu sıcağın bağrında ahşap el arabasını itirmeyi? Bir hışımla Güllü Gelin’in yanına vardı. Pilav arabasına sabitlediği ayran termosunun iplerini çözdü ve buz gibi ayran deposunu dantel tezgâhının kıyısına bıraktı. Plastik tabak bölmesinden yüzlük peçeteleri çıkarıp pilav tezgâhında oluşan boşluğa yan yana dizerek bebeğin yatağını hazırladı. Çektiği besmeleyi herkese duyururcasına bebeği kucağına aldı. Serdiği yüzlük peçete yatağına bebeği yatırdı.

Madem çocuk bereketiyle gelir dünyaya, dağıtsın bakalım nohutlu pilavları pazarcılara...

Bebeğin tezgâhların ayağına gidişi, pazarcıların hayırlı olsun...mübarek olsun... muhabbetleriyle bebek görme ziyaret görevini aradan çıkartacaktı. İlk önce patlıcancının önünde durdu nohutlu pilav tezgâhı. İlk o göstermişti, bu yüzleşme cesaretini. Bol nohutlu pilav tabağını uzattı. Patlıcancının sarı tartarlı dişleri gözüktü. Teşekkür etmek olmazdı, bu vakitte; “*Analı babalı büyüsün*” demek en doğrusuydu. Göz ucuyla, yüzlük peçete yatağına baktı, gözleri daldı. Bebeğin yüzü ne de çok kendisine benziyordu. Sustu, söylemedi. Kaşığı pilava daldırıp en yağlı yerden yemeye başladı. İkinci kez kaşığı daldırmak ağır geldi.

Pilav tezgâhının tekerlekleri, kendi fasulye tezgâhında durunca pek keyiflendi Cemile Ana. Hem hasret kaldığı İstanbul’daki torunların kokusunu bu bebekle bastırmaya çalışacak hem de aç karnı bebek aşı ile doyacak, bugünün hasılatından zarar edilmeyecekti. Nohutlu pilavdan bir tabak kendisine uzatıldı. Önce bebeği koklamak istedi. Yüzlük peçete yatağına eğildi. Daha fazla yaklaşımadan belini doğrulttu. Pilav tabağını alıp fasulye tezgâhının başına geçti. Açlık ilk kaşıktaki pilavı yedirmişti de ikinci kaşıktan aldığı pilavı yutkunamamıştı. Daha kırkı bile çıkmamış bu bebek, nasıl oluyor da kendisine benziyordu? Sustu, söylemedi.

Nohutlu pilav tezgâhı boşaldı ama tüm pazarcıların karnı doymuştu. Bu sırada yumuşacık yatağında uyuyan bebek, annesinin tezgâhına geldiğini anlayınca mı bilinmez, uyandı ve acı acı ağlamaya başladı. Güllü Gelin, göğsüne aldı, emzirmeye başladı. Bebeğin bir içimlik açlığı, ikinci emmeyi kaldıramadı, bıraktı. Güllü Gelin ikinci kez bebeğin sütü istememesine ve yeniden huzurla uyuyuşuna sevindi. Göğsündeki son sütün de tükendiğinin farkındaydı; ama sustu, söylemedi.

Kadim Aynalar

SENA ALPER

07.00 Sabah Ezanı

Hiç uyumadım. Ezan uzun uzun okunuyor. Sanki beni bir şeye hazırlıyor. Bir şeye... Bugün zor geçecek. Esselâtü hayrun. Bugün bir şey olacak. Birine bir şey olacak. Kom-biyi kapatmalıyım. Mine'n-nevm. Evet... evet, şüphesiz. Uyumadım çünkü. Uyuyamadım ben. Biblolarım... ipler... yastıklar... Önemli fotoğraflar, en sevdiğim kitaplar. Küçük oyuncaklarım. Hepsi önümde. Bir oyun kurmalıyım. Ama önce: Namaz. Sakin bir abdest. Hayır... Kimseye bir şey olmamalı. Birinin demesi gerek: *"Kimseye bir şey olmayacak, Meryem."* Namaz için başımı örterken, dolabın üzerindeki aynaya bakıyorum. Bu... Kim bu? Kenara sığıyorum. Hayır. Ben değilim bu. Bu gözler... Kimin gözleri bunlar? Tekrar bakıyorum, tüyler ürpertici bir bakış... Sanki bir başkası. Bizzat başkası girmiş gözüme. Uyudum mu yoksa, ben uyurken mi yerleştirdiler? Hayır, hayır uyumuş olamam. Öyleyse nasıl, kim? Tekrar başımı yavaşça indirerek aynaya bakıyorum. Hih! Çok... Korkunç. Sanki ta içime sızmak isteyen. Keskin. Ürpertici. Başkasına zimmetli. Kendi gözlerime uzun süre bakamıyorum, sanki biri beni izliyor. Ya da izleniyorum.

12.57 Öğle Ezanı

Ağlıyor sanki müezzîn. Tizlerde sesi çatallaşıyor. Bir ara boğazını temizliyor. Belli o da ne yapacağını bilemiyor. Nasıl yol göstereceğini. Bu çip-lens meselesi. Bize çok, çok uzak...Secdedeyken ağlıyorum. Bu kadar çaresiz olmamalıydık. Biz üretmeliydik bu çipi. İnsanları kendi yansımalarına yabancılaştıran ve bir arayışa sokan bakış açısını... Görgü diyor eskiler aynaya. İnsanın kendini gördüğü yer. Görgü. Başka neye yarar aynalar? Fakat biz insanların izni olmadan onları efsunlamayız, biz yapmayız. Her ne teknolojik gelişmeye faydalı olacağını bilsek de bir gün insanların tepesine atılır çekince-siyle biz atomu bile parçalamazdık. Veleve ki parçaladık, bir şerh koyardık ya da ledün ilmi gibi saklar, insanoğlunun eline vermezdik. Yavaşça çömeldiğim yerden geriye doğru aynaya bakmak için eğiliyorum. Biz kimiz Meryem? Gözlerin hâlâ yabansı. Biz işte. Şeksiz inananlar. Dolabın aynasındaki Meryem gülümsüyor. Bana ağır bir yük verecekler. Siz Allah değilsiniz! O kapasiteye göre verir. Ya siz! Siz böceklerle, mikrofonlara, kulaklıklara mahkûm sizler. Sizler! Bir organı taklit etmekten öteye gidemeyenler. Sizler! Komodindeki

bibloyu alıyorum. Sizler! Peş peşe vuruyorum yansıyımama. Meryem sinsice gülümsüyor. Çatlatabiliyorum en fazla. Şimdi ne yapacağım? Ne yapmalı? Meryem tekti şimdi onlarca oldu. Kütüphanemin önünde Safahat'ı arıyorum. Kırmızı tuğlayı bulunca şenleniyor içim. Mutlaka şifa olur gözlerime. Bir açıyorum ki kaç defa okuduğum kitapta saçma sapan devlet isimleri, o dönemde olmayan kavramlar, şiir biçimleri... Süleymaniye Kürsüsünde Akif güncel mevzuları mütaala ediyor. Şiir biçiminde. Doğu Türkistan, Filistin falan diyor. Hayır, bu kadar hızlı olamazlar, baktığım anda değiştiremezler o şeyi değil mi? Dikkatimi bu kadar hızlı çalamazlar di mi? Pat! Safahat'ı kapatıyorum. Başka iyi bildiğim bir şiir kitabına bakıyorum, en sevdiğim şiire:

*"Sahip olun taş demire
Aleve, Küle bile"*

15.23 İkinci Ezan

Ezan oldukça içli okunuyor, sanki bana bir şeyleri hatırlatmaya gayret ediyor Müezzîn Bey. Allahu Ekber'e vurgu yapıyor. Ne bu? Allahu Ekber en çok nerede vurgulu söylenir? Savaşa giderken... Cihada özellikle. Benimle ilgisi... Pes etmemeliyim. Aynalardaki ben'i değiştirdiler, okuduğum kitapları tahrif ettiler. Fakat değiştiremeyecekleri, manipüle etmeye hiçbir lensin hiçbir çipin hiçbir kayıttın... Üç teknik. Teknik yok onu tahrif edecek. Çünkü o zaten bütün tahrif edilmişleri yalanlamak ve bütün söylenen doğru sözleri tasdik etmek için... Gönderildi evet. Bize okumak düşüyor. Ama yüzünden olmalı. Muhakkak yüzünden... Hafız değilim, dil desen imam hatip Arapçası. Yeterli olur mu? Ne ne diyor-sun Meryem yoksa şüphen mi var.. Yoo, şeksiz ve şüphesiz. Şeriksiz.

Telaşla başucumda duran Kur'an'ı Kerim'i açıyorum. Bir cihat bu. Ve bu ayetler değişmez. Hadi çağırın ortaklarınızı benzeri

bir sure getirsinler, hadi bakalım! Kur'an'ı yüzünden okudukça sanki gözlerimi manipüle etme kudretleri zayıflıyor, zayıflıyor ve zayıflıyor. Tanıdık gelen, mücadele içeren kelimeleri kalp içine alıyorum. Fosforlu kalemim ile altında meali yazan renkli ayetleri tekrar vurguluyorum... Yoo, yoo sadece meale güvenemem. Bu fırsatçılar onunla oynayabilir. Arada bir bağlamanın ne olduğunu anlamak için birkaç yerin anlamına bakıyorum. Esas yüzünden okumamı sürdürüyorum. Febi-eyyi âlâ-i rabbikumâ tükezzibân'ın tekrarlarıyla insanı kendine çeken Rahman suresini okuyorum sonra. Odamdaki aynaya bakayım dedim ama hayır, orası işgal altında. Koşarak tuvalete gidiyorum. Büyük enlemesine geniş aynamızda kendime bakıyorum, sanki gözlerimin feri biraz olsun geri gelmiş. Koşuyorum. Koşuyorum koridorda. Evet şehre koşarak giren adam benim. Yasin. Mutlaka onu da okumalı. Kur'an'ı okumaya devam etmeye gidiyorum. Arada bir beşerlerin yazdığı kitaplara göz gezdiriyorum. Ne ki elden bir şey gelmiyor, kitaplardaki her yazı her içerik değişiyor. Değiştiğini on dokuzuncu yüzyıla ait bir fikir kitabında SSCB hakkında yapılan analizler kasılmasından anlıyorum. Demek ki durum o kadar ciddi. Demek ki ortalık fena hâlde karışmış. Sadece ben değilim belki. Belki de benim gibi milyonların gözüne girdiler. Gözümünden düşmelerini bekliyorum. Kitaplara göz gezdiriyorum. Göze alıyorum her şeyi. Yanmayı. Tükenmeyi. Gözdağı veriyorum Kur'an'ı tekrar açarak. Ne çok gözle ilgili deyim var Türkçe'de bunu biliyorlar, bunu bildiklerinden zaten. Bizi bizden iyi tanıdıklarından oluyor ne oluyorsa. Ma vedda'ke rabbûke ve mâ kalâ diyorum durmadan. Belki bu vuruculuk, bu vurgu ya da her neyse kelimelerim yetmiyor, onları insafa getirir. Değişmezliğini vurgulamak için daha çok daha çok okuyorum. Kulaktan beslenir

insan demişti birisi, dinle neyden başlangıcı da ondandır. Kulaktan. Kulaktan hissediyorum okuduğum ayetleri. Gözlerim sanki bir araç sadece. Asıl etki kulaklarıma oluyor. Belki bu şekilde. Kulaktan beslenerek... Yenebilirim onları. Aynaya bakıyorum odamdaki. Epeyce kendimdeyim. Meryem, onların çizdiği gibi boynu bükük değil tam aksine başı dik, gururlu ve haklı Meryem bana bakıyor. Bu Meryem devlet de yıkar, devlet de kurar. Bu Meryem başka Meryem... Adamış kendini bu yola. Hangi yol? Bu yol işte... Şeytan tam ortasında oturup durmuş bu yolun, elbet bir Molla Kasım gelir. Gülümsüyorum yansımadaki Meryem'e. Gözleri devam et diyor, bana varmana çok az kaldı. Koşuyorum masama. Tekrar açıyorum Kur'an'ı, Meryem suresine geliyorum. Rabbim, sana ettiğim dualardan hiç eli boş dönmedim. Gözlerim bu cengin ortasında kapanmaya başlıyor. Biliyorum onların işi. Onlar kim? Sokakta'yı okuyanlar bilir. Onlar işte. Dün gecedan beri uykumu gasp edenler şimdi onu bana geri veriyor. Yoo, izin vermem. Hemen bir kahve yapıyorum, sert. Gökyüzüne bakarken içiyorum. Meryem olmanın tadına vara vara. Ah benim ayna karşısı check-in'lerim. Mırıldanıyorum: *"Keşke bundan önce ölseydim de hatırdı kalmayan değersiz şeyler gibi unutulup gitseydim."*

Akşam Ezanı 17.45

Müezzinin sesi coşkulu. Demek ki doğru yoldayım. Abdest alacağım ama önce tuvalet. Alimler neden avret yerinize bakmayın demiş, yeni idrak ediyorum. Ben bunu hep saçma bir abartı olarak almılamıştım. Gözlerimize kadar ele geçirileceğimiz ön görülmüş olmalı. Abdesti dev tuvalet aynamızda alıyorum. Yüzüme her su atışımda aynaya bakıyorum. Gözlerim biraz olsun bana ait olan, Meryem'in gözleri. Bu anı sahipleniyorum, bu akşamı. Eski gözlerim. Eskisi gibi hür ve kendi

hâlinde. Suyu kollarımdan geçirirken bir şova dönüştürüyorum abdesti. Abdest iyi ki var, su ile arınma herkeste var. Bu gözümdeki namussuzlar, adiler eğer tahmin ettiğim dindense onlarda da suyla vaftiz var. Peki Aleviler? Cemal de alevi. Çok sonraları öğrenmiştim. Seküler takılıyor ama Alevi. Abdest alsa nasıl alırdı acaba? Ne Caferi'den sayıyorlar kendilerini ne Şii'den. Başımın sadece dörtte birini değil tümünü ıslatıyorum. Üç kere. Bundan sonra namazdan kaçamazsın Cemal. Meydan okurcasına aynaya bakıyorum. Seviyorum bu hâlimi. Eski Meryem'e değil bu başka bir Meryem'e benziyor. Onlar'ın Meryem'i de değil. Havluyla kurulanıyorum. Bunu da bir şova dönüştürüyorum. Evet, tüm dünya beni izliyor. Nasıl ki Truman Show aynaya astronot kafası çiziyor, izlendiğini bilmeden. Kimsenin Meryem'i değil bu. Onların manipülasyonlarının ortasında kendince bir çıkış yolu bulmaya çalışan hafif komik bir Meryem bu. Benim küçük zaferim. Truman, izlendiğini bilmiyor. Bence biliyorum. Alın size bir çözüm. Uğraşın durun bakalım. Hemen defterimi bulmalıyım. Bu salakların şimdi arasında İslam dinini bilen varsa derler ki bu kız ne yaptı az önce? Hemen defterimi bulup, yazmalıyım. Nerede? Ha. Kur'an'ın altında kalmış. **"ALEVİLER NASIL ABDEST ALIR?"** diye koca bir başlık açıyorum. Bence yeterince açıklayıcı oldu. Yine de.. **"BAŞIN HER YERİNİ 3 kere mesh ET."** Anlamazlar falan açıklamakta fayda var. Sonra maazallah aynadaki şovumdan dolayı bana deli derler. Hepsinin bir anlamı olduğunu, onların oyununa dahil olduğumu ama onların kurallarını kabul etmediğimi, bazı şeylerde söyleyecek, göstererek şeyim olduğunu bilmeleri bunu artık İDRAK etmeleri gerekiyor!

Yatsı Ezanı 19.10

Müezzinin sesi hayırlı bir haber almış gibi

hafif neşeli çıkıyor, sesini bir türlü peste tutamamasını tize varan titremelerinden anlıyorum. Demek ki ben Alevilerin namaz kılmama bahanelerini elden aldım diye, bir çözüm buldum diye, ona da kendi ilgilendiği şeyler ya da her neyse onun hakkında bir bilgi geldi. Kelebek etkisi. Büyük bir şey olmalı, belki de Filistin'i bile kurtaracak kartların yeniden karılma hamlesi yapıldı. Bilemiyorum tabii. Cemal ne yapıyor acaba? Belki benim hakkımda bilgi toplamak için onu da kullanmışlardır. Beni iyi tanımak için tanıdıklarımın hafızasındaki benle ilgili anıları çekip almışlardır. Cemal ile bir ilişkimizin olmamasını tek cümleyle açıklayabilirim. Bazen sadece Alevi'dir. Varoluşsal sorgulamalar, felsefi diyaloglar, şiir alıntılar falan. Bunlara hiç gerek yok. Bazen sadece şeydir işte. Dur defterime yazayım. Cemal'i kalp içine alarak. Uğraşsın dursunlar namussuzlar, alın size malzeme. Odamdaki dolabın üzerindeki aynaya yavaşça kenardan yaklaşıyorum. Önce tek bacağımı karşısına geçiriyorum. Pandomim yapar gibi falan oluyor. Sonra yavaşça gövdemle karşındayım. İçimden Ya Şafi diyerek gözlerimi açıyorum. Ve... Çoğaltıyorum kırık aynadan Meryem'i. Biraz da olsa bulmuşum kendimi, biraz da olsa kurtarmışım. Demek ki bizimkiler kazanıyor. Demek ki öne geçtik az da olsa. Elimize iyi koz vermişim.

Kitapları yerlere saçıyorum hangisi değiştirilemez diye baksam, hepsine ulaştıklarını anlıyorum. Kardeşim eli cebinde yerde kitapların arasına çökmüş benim başında bekliyor. Onu bu dikilişiyle Cemal'e benzetiyorum. O da böyle eli cebinde, tepemde dikilmekten hoşlanırdı. "*Ne yapıyorsun?*" diyor. Gülümsüyor arsız. Kızarıyorum. Cemal'in beni evde bu hâlde görmesi... Mahremiyete saygısı yok ki müptezellerin. Kardeşimi bile ele geçirmiş, en zayıf noktam olan adama

dönüştürmüşler.

"Gözlerini," diyorum Melike'ye "*ovalala bakayım.*"

Gülüyor, ne diyorsun abla ya falan. "*Ovala bakayım bi' sen,*" diyorum tekrar. Ovalıyor. Bakıyorum ki gitti gözünden Cemal. Çip-lensler etkisiz hâle geldi tabii. Melike, beni kendi hâlime bırakıyor. Yatıyormuş. Sen de yat mutlaka diyor. Kızarmış aksime bakıyorum ben de gözümü ovuştursam geçer mi ki? Tekrar ele geçirdiler beni. Gözlerim ürpertici bir derinlikle bakıyor bana. Tehdit ediyor beni, hapsediyor. Elimi kolumu bağlıyor enikonu. Ne tam girebiliyorum aynaya ne de tam çıkabiliyorum. Yeni bir şeyler denemeli mi? Uykum yok. Gözlerim cin gibi açık. Nasıl yenmeli onları? Bu oyun nerede bitiyor?

Aynaya belki de son kez bakıyorum, sınırlarım tepeme çıkıyor. Aynadaki Meryem'in boynu sağa bükülmüş bana bakıyor. Aynadan bir cümle yükseliyor. Kendi sesimle yankılanıyor: "*Zafer, izlenen değil izleyende!*" İnadına başımı dik tutuyorum, tükürüyorum yüzüme. İyice yakınlaşarak kafasına sokmak ister gibi parmağımla kafasına dokunuyorum: "*Sen benim yansımamsın, ben senin değil!*"

Sabah Ezanı 07.02

Pürüzsüz bir okuyuş. Herkes yerli yerinde demek ki. Bitti, tüketildim. Dikkatimi bırak benliğimi çaldılar. Aynanın önüne uzanıyorum, bir yağmur yağıyor. Ateşte yanan odun çatırtısı... Yağmur mu yağıyor, ateşte yanan bir şeyler mi var? Neyse. Önemli mi? Sesi çok güzel, rahatlatıcı, gözlerim kapanıyor. Karanlıkta dışarıdan yankılanan sesle gözlerimin ta içine bakıyorum. Ölüler niçin yaşarmış anlamak için. Abdest almam lazım ama ben pımapenli balkonumuza çıkıyorum. "*Adlandırmayı Allah yapar.*" Cam kenarında tabureye oturuyorum. Camı açıyorum. Bir sigara yakıyorum. Baba girmeyen eve

sigara girermiş. Hava hafiften aydınlanıyor. Bu karanlığı delen bir ses olmalı. Ancak bu insanları uyandırabilir. “*Adlandırmayı Allah yapar.*” Bir ses. Belki de mahallelinin çoğunda var bu çip-lenslerden. Uyanmalılar, kendilerine bakmalılar. Benden çıkmalı bu iş. Benim budum ne ki? Martılar, serçeler ve kargalar ötüyor. Hepsinin sesi satılık, onlara da çip takmışlar. Takip ediyorlar herkesi. Kargalar, her ideolojinin yobazlarını; serçeler, her ideolojinin mağdurlarını; martılar her ideolojinin ballı tabakasını temsil ediyor. Öterken, mensubu olduklarının çığırkanlığını yapıyorlar. Bir ses lazım. Tabii bir ses. *Adlandırmayı Allah yapar.* Mahallelinin gözlerindeki yansımam değişecek mi? Benden çıkmalı artık, yerini bulmalı. Bir yön bulmalı. Evet, uyanmalılar. Uyansınlar, aynaya baksınlar ve görsünler ki bir başkası orada. Boğazımı temizliyorum. Bir zamanlar çok dinlediğim bir şarkıyı haykırıyorum, gri gökyüzünün altında çocukluğumu bilen mahallenin ortasına doğru. Yeni dünyanın marşı bu olacak.

*“Haksızlık bu geçen yıllar
Gönlüm çok genç bedenim yaşlı
Haksızlık bu eskiyen yüz
Bana hâlâ çok uzak güz*

*Aynalar durun yalancı
Aynalar değişmeyin
Biraz daha zaman verin
Bu ben değilim bu yabancı*

*Haksızlık bu eskiyen yüz
Bana hâlâ çok uzak güz
Haksızlık bu vakit çok erken
Aşka hâlâ doymadım ben*

*Haksızlık bu” **

* Sezen Aksu, Aynalar

Ev ahalisi panikle yanıma koşarken avucumdaki küçük aynaya bakıyorum. Yanaklarımı ısıtıyor gözyaşlarımla. Ağlamak. Gözlere dolanla yanaklarını sulamak; böyle kızarır o yanak her utandığında. Unutmadıysa, utanmayı. Pencereerde komşular. Bizim eve doğru bakıyorlar merakla; sanki onlar da bir cevap bekliyor. Neden hiç aklıma gelmedi benim? Tuzlu su, elektronik sistemleri bozar. Ve... Zafer inananlarıdır. Meryem tam da olması gerektiği gibi.

Bir Nefes Mola Dinlenme Tesisi

ŞEYMA ERGÖKTAŞ

Otobüs asfalt yolda hızla ve sarsılmadan ilerliyordu. Terminale varınca ilçeye gitmek için bineceği minibüs, şose yolda yolcuları sarsa sarsa götürürken muhtemelen bulantısı artacaktı. Belirli aralıklarla yoklayan mide bulantısını muavinin ikram ettiği tuzlu krakerle bastırmaya çalışıyordu. Açlıktandır diye düşündü.

Mola yerinde paraya kıyıp patatesli gözleme yemeyi planlamıştı fakat otobüsten inerken yol verdiği ihtiyar bir kadına refakat etmek zorunda hissetmişti kendisini. Aynı otobüsün yolcularıydı, bir yerde kader birliği ediyorlardı. Bir kaza olsa misal, beraberce aynı can pazarına düşmeyecekler miydi? “İnsan, insan içindir.” diye mırıldandı. Yalnızdı, belliydi. Dinlenme tesisinin kapısında endişeyle duruverdi ihtiyar kadın. İçeri girip girmemekte tereddüt etti. Pervin kendisine ulvi bir amaç bulmanın tatminiyle koştu yanına. Tanıştı, girdi koluna. Mescidde de beraberce namazlarını eda ettiler. Namazdan sonra dinlenme tesislerinin mecburi son durağı olan lavaboya uğradılar. Kadın girdiği tuvaletten çıkmak bilmiyordu. Öyle korktu ki Pervin, kaçıracaktı otobüsü. Eskisi gibi değildi gerçi, otobüsler hemencecik gidip de bir başına bırakmıyordu yolcusunu. Otobüs kalkmak üzereyken anons ediliyordu artık. Hâlâ anons edilmediğine göre aceleye mahal yoktu.

Lavaboya yöneldi. Hiç adeti olmamasına karşın aynaya bakıp başörtüsüne çeki düzen vermeye niyetlendi. Sıkıca bağları örtüsünün, başına bol iğne ile sabitlerdi ki olur olmadık gevşemesin, düzeltmeyle uğraşmak gerekmesin.

Gözü aynadaki aksine takıldı. Yaş aldıkça teyzesine mi benzemişti sahiden?

Teyzesini düşündü. Kendisine özgü kırıcılığı, sesi, yüzünü karakteristik kılan kemerli ince burnu, henüz ellisinde tamamen kırılan saçları ile Cihan teyzesi. İsmi Cihan konması, erkek bebek bekleyen bir ailenin yaşadığı hayal kırıklığını başından savamayıp, kız bebeğe halihazırda bulunan erkek ismini vermesi gibi bir hikâyeye dayanmıyordu. Rahmetli dedesi kızlarına hayran biriymiş. Doğan her kızını bir lahza düşünmeden bağrına basarmış. Teyzesini kucağına alır almaz, Cihan demiş. “Güzelliği bin cihana değişilmez.” Teyzesi için tekne kazıntısı denemez. Ondan bahsederken kullanmaya uygun bir tabir değil. Sonnur, songül, son sevgili...

Orada yaşı yeten, teyzesini görüp bilen herkes Pervin’i rahmetli küçük teyzesine benzetmişti. İki hafta sonra düğünü olacak yeğenin gelin evini elbirliği ile yerleştirmişlerdi. Sadece iki güncük kalabilmişti. Az kalacak olmanın verdiği mahcubiyetle var gücü ile gayret etmiş, kendisini epey yormuştu. İşten kaçıyor gözükmekten, arkasından bu şekilde konuşulmasından ölesiye korkardı Pervin. Tek halasıydı yeğenin, gitmese olmazdı. Hiçbir şey yapmasa bile orada bulunmalıydı. Yapar gibi dolanmalıydı hiç değilse. Tabii hiç Pervin’e göre bir hâl değildi bu. Canını dişine taktı, her işe daha çağrılmadan koştu. Düğüne kadar abisinin evinde kalabilirdi aslında, yengesi severdi onu. Pervin de rahat ederdi onların evinde, buzdolabını bile rahatça

açabilirdi sözgelimi. Canının çektiğini alıp yemezdi ama yiyebilirdi nihayetinde. Pervin için önemli bir samimiyet ölçütüydü bu. Otobüsteki koltuğuna yerleşir yerleşmez içinde bir pişmanlık duydu. Kalsa mıydı acaba? Biraz daha işe yarardı belki. Akrabalarla daha çok vakit geçirir, hasret giderir, hasreti eskitirdi. “*Yok yok iyi yaptım.*” diye düşündü. Gelininin son aylarıydı, riskli bir gebelik geçiriyordu. Hastanenin riskli gebelik bölümünde bir süre yatmış, “*Çok dikkatli olun.*” tembihiyle bir hafta önce taburcu edilmişti. Evde istirahat ediyor, daima sırt üstü yatıyordu kızcağız.

Dünürü hamile kızına karşı oldukça kayıtsızdı. Oysa tek kızıydı ve ilk kez anneanne olacaktı. “*Nasılsa siz varsınız Pervin Hanımcığım, içim son derece rahat. Onunla benden ziyade, layıkıyla ilgileneneceğinizden zerre şüphem yok efendim.*” demişti. Öyle kibar bir şekilde ve özenli kelimelerle ifade ediyordu ki kendisini Pervin ne diyeceğini şaşıırıyordu. Mahcup bir tebessümle “*Tabii dünür, sen hiç merakta kalma, gelinim bana emanet.*” sözleri çıkıvermişti ağzından. Oysa günler öncesinden hazırlık yapmıştı. “*Ayol, dünür hiç olur mu! İnsanın anası başkadır, ne de olsa kaynana benim adım. Tek kızın, tek evladın, bu günler geri gelmez bak. Gel dur yavrunun başında, bir şeye ihtiyacı olur sana daha rahat açar hacetini, bana sıkılır söylemeye belki kızcağız.*” diyecekti. Hem de öyle doğal bir şekilde çıkacaktı ki bu sözler ağzından, sanki o an düşünmüş bunları, hesapsız, kitapsızca konuşuyor misali. Ama olmadı, olamazdı. Bu kadına bir gün olsun gönlünden geçeni olduğu gibi söylememiştir. İki seneyi geçmiştir ki “*Ah dünür, biz birbirimizle senli benli olsak ya, Pervin desen sen bana, atsan şu hanım lafını, ben de sana Eda desem misal. Konu komşu hep böyle konuşuyor dünürüyle.*” demeyi planlıyordu. Cesaret edip de bir kez olsun diyemedi. Şimdi de devam ettiği ahşap boyama kursunu bahane ediyor, gebe kızını ihmal ediyordu da tek söz edemiyordu Pervin. Evet efendim, sepet

efendim ile sürdürüyordu ilişkiyi. Teyzesi olsa nasıl da dümdüz söylerdi yüzüne karşı sözünü. Esirgenecek bir şey değildi insanın sözü ona göre. Öz neyse söz de oysa hele, gocunacak ne vardı? Kalbi garip bir sitem ve öfkeyle doldu. Teyzesinin dünürü yoktu tabii, hiç olmamıştı, ona göre hava hoştu. Hiç evlenmemişti. Kendi kuşağı için ne çılgınca, ezber bozan bir karardı bu kim bilir. “*Çekemem koca kahrını, babamın evinde ağzımın tadı yerinde*” dermiş. Öyle anlatırlardı hep. Teyzesi kocayıp çirkinleşmeden toplamıştı göçünü. Heybetiyle, görkemiyle hafızalara nakşolmuş o hâliyle de yer etmişti. Yaşlandı, ama hep güzeldi. Ellisinde bir kez yaşlandı. Saçları bir sene içinde hepten ağardı, bembeyaz oldu. Bir daha da ne gençleşir gibi oldu ne de ihtiyarladı. Suretinde zaman durdu sanki. Teyzesinin ölmeden önce gerçekleştirdiği ziyaretleri sırasında gördükleri hâline benzetmişlerdi onu en çok. Teyzem kocamamıştı ama orta yaş gibi de değildi diye düşündü. Benden ne kadar büyük duruyordur kim bilir, bizimkilerinki de laf diye düşündü.

Bir Nefes Mola Dinlenme Tesisi’nin lavabosunun, yer yer su ve sabun lekeleriyle bezeli kirli aynasında kendisine büyük bir şaşkınlıkla, adeta irkilerek baktı Pervin. Bu kadına en son ne zaman dikkatle bakmıştı? Hatırlayamadı. Yüzünün haritasında gördükleri öyle tanıdık ve aşıkardı ki eli büyük bir heyecanla ve korkuyla başörtüsüne gitti. İğneleri hızla çıkardı örtüsünden, çantasına batırdı. Kalbi hızla çarpıyordu, dili damağı kurumuştu, ah bir şişe suyu olsaydı keşke. Bonesi ve tokasını çıkardığında beklediği anonsun sesini duyuyordu, omuzlarına ise bembeyaz saçları şelale gibi dökülüyordu...

Kadın nihayet tuvaletten çıktı. Sevindi Pervin. Kendisini çok bitkin hissetmişti aniden. Otobüse doğru yürürken birinin koluna girmeye, iyi kötü birine dayanmaya ihtiyaç duyduğunu fark etti.

Yanılsama

VİLDAN TEZEL

İşte benim baktığım! Yorgunluğum ve kırılğanlığım. Ümitsizliğim ve sıradanlığım. Gözlerime acıyla yerleşen o derinlik. Ürkütmeyen bakışlarım, dokunsam ağlayacağım. Yıllar henüz eskitmemiş ve solmamış rengim. Benim. Gördüğümünden ötede hissettiğim.

Neden tekrar burada -varlığımdan emin olmak ister hâlde- olduğumu biliyorum. Dilini unuttum aynanın. Başarısız hissettiren bir yanı var dönüp dönüp kendimi aramaya koyulmanın. Sırrımı yitiriyorum. Niteliksiz ve yansımasız hissediyorum. Somut şeylerin peşinde koşarken unuttuğum o uzak yanı, oldukça nazlı bir şekilde bekliyor beni. Beklemek demişken, unuttum beklemeyi. Dönmenin, düşmenin ve yürümenin ardılığında eridi beklentilerim. Sesin uzaklaştığı, bazen de çoğaldığı, sokakların savaşa çıktığı, karanlığın aydınlığı görünür kıldığı bir çağa doğdu bedenim. Yeniden, evden ayrılma vaktim!

Bakarken gözlerime, konuşuyorum kendimle: “Neden korktuğumu biliyorum.” Korkunun bir döngüsü olduğunu sezinliyorum. Korktuğum, korktukça beni ya yaka paça savuracak ya da basacak bağrına ve kaçamayacağım sanıyorum. Korktukça, korkumu yaşamaktan korkuyorum. Yılları

düşünüyorum, henüz zamana sabitlenmemiş ama belki de çoktan olmuş ama benim henüz şahit olmadığım o yılları. Orada, sınırsız hayalin içinde noksanlıklar biriktiriyorum. Hakikat olan ölümü, hayata konduramıyorum. Yanıyorum ve yanılıyorum. Sınırsız hayalin içinde noksan olanları eliyorum ve şafı olandan şifa diliyorum.

Sürdürüyorum konuşmayı kendimle: “Gerçekten ne istediğimi biliyorum.” Bunca acının, sevincin, kederin ve hatta hissizliğin ötesinde korkuya ve kaygıya aldırmadan bağ kurmak istiyorum. Gök ve yerle, ağaçla ve kuşla, kalple ve sözle bağ kurmak istiyorum. Göğün bağı yarıldığında ve yer bağrını açtığında korkmamak istiyorum. Ağacın bilgeliğinden öğrenmek, kuşun yolundan gitmek istiyorum. İradenin kalpten beslendiği ve sözün özü yansıttığı bir hal tasavvur ediyorum. İkiliğin biri doğurduğunu, sessizliğin bir sesi olduğunu, boşluğun bir rengi olduğunu, gördüğümün benden bir yansıma olduğunu, dışarıda aradığının içimde olduğunu yavaşça öğreniyorum.

Yaşamanın asıl aynaya bakmak olduğunu seziyorken bakıyorum kendime ve soruyorum: “Gördüğüm yansıma yanılsama olabilir mi?”

Sır

DİLARA BARUT

"Baktığım sensin; gördüğüm ben", der Mevlânâ

Senlik ve benlik. Yaşamak ve ben olmak gayreti vermek hayatta. Kendin olmak, kendin kalabilmek ile kendinden geçebilmenin birbirine zıt gibi görünen aynılığı, bu âlemin anahtarıdır bu çağda. Bu çağ, modernliğin getirisi olarak insana ben olmanın değerini öğretir. Değerini yahut ‘eğer’ini de diyebiliriz. *“Eğer insan ben olmanın değerini bilirse, kendi olmakla hakikate erişebilir”* denir. Hangi hakikate? Modern kılıfların yaftaladığı değer sistemine? Eğri büğrü yollarda dimdik durma taklidi yaptıran sistemsel gerçekliklere? Gerçekliği hayale sığmayan politik realizme? Hangi hakikat insana benliğini şişirtip onu bencil hâle getirmekle *“işte ben oldum”* dedirtir insana? Hangi hakikat bakmakla, tüketmekle ve tükenmekle insana gerçek değerini hatırlatır? Nedir insanın gerçek değeri? Salt olarak insan olmanın ederi?

Verdiğimiz; varlık mücadelesi. Bizden alınanlar peki?

Tanımlamalarımız ile bir hayat hikâyesi

yazıyoruz kendimize. Mutluluğu ve mutsuzluğu öyle şartlıyoruz ki zihnimizde, tanımlamalarımıza uydurmaya çalışıyoruz yaşadıklarımızı. Oysa mutlu olmak zorunda mıyız ki? Mutlu olmak için mi geldik dünyaya? Sahi biz dünyaya niçin gelmiştik? Ekranlardan izlediğimiz mutlu yüzler ve kahkahalardan müteşekkil videoları kaydırmakla mutlu bir benlik yarışına giriyoruz her defasında. Benliğimizi, elimizdekileri, elimizdekilerle yapabildiklerimizi ve bize gösterilenler ile bunların uyumunu ölçüyoruz. Uyumlandırmaya uğraşıyoruz. Ekranda gezinen parmaklarımıza bilgiler kodlanıyor ve biz hakikati bu bilgilerden devşiriyoruz. Hakikatın gördüklerimizden ve bize gösterilenlerden ibaret olduğu yanılsamasına düşüyoruz. Her birimiz, sesimizin duyulduğuna inandığımız fakat boş yankının kulakları doldurmaktan öteye geçmediği, ruhumuzun boşaltıldığı mecralarda var olmaya çalışıyoruz.

“Mutlu muyuz?” sorusuna gelinceye kadar, “var mıyız?” sorusuna yanıt arasak; kelimeler elimizde un ufak olup dağılıveriyor.

Bu sorunun cevabı eksik ve defolu gibi duruyor zihnimizde. Zira varlığımızdan emin olamayışımızla birlikte bize varlık vaat edenlerin güdümüne girmekten geri durmuyoruz. Yaşantılarımız benzer, hedeflerimiz aynılaşmış, gülmelerimiz ve hüznümüz iç içe geçmiş; hem tek ve asil bir ruha sahip olmanın özgünlüğünü arıyoruz hem de tek ve asil olan ruhumuzu bize uzatılan boyalarla boyuyoruz.

Başkalarıyla rekabet ederek, eksik olduğumuzun bize hissettirildiği yerde koşmaya başlıyoruz. Kan ter içinde kalmak pahasına koşuyoruz, koşuyoruz. Koşmak insana verilmiş bir eylem gücüdür. Kısıtlı zamanımızda ve ömrümüzün kalan kısmında koşmak belki de en kıymetli eylemdir. Fakat nedenini bilmeden ve başkalarıyla girdiğimiz mücadeleden galip çıkabilmek zoruyla koşmaya çalışmak keskin çizgileri dişli sınırlardan oluşan meydana benzer. Bize asıl durmamız gereken meydana unutturacak güçte bir vehimdir. Ruhumuzun dünyaya geliş amacını baltalayan türde bir vehim. Bu vehim insana nelere ihtiyacı olduğu sanrısını verir. İhtiyacımız olan gerçekten nedir? Varlığımızı hissedemiyor oluşumuzla mutlaklığı da hissedemiyoruz. Mutlaklığı ve mutluluğu aynı kapta eritiyor, kalıbına varlığımızı döküyoruz. Varlığımız eridikçe biz endişeleniyoruz.

“Gövdemi âlemlere zerk ederek” der şair, zaten insan âlem değil midir? Var edenin eşsiz hakikati insan değil midir? Bunca hakikati içinde toplayan, tek bir duyusuyla ve tek bir veçhiyle değil, var olmanın hüviyetiyle mucizelere gebe olan insan âlem içre bir âlem değil midir? Konuştuklarımız, dinlediklerimiz, yazdıklarımız, nefesimiz ve yaşadıklarımız mutluluğun nakış olduğu bu yerde hakikate mihmandarlık yapmak için varlar. Her şeyin merkezinde, yerli yerinde olduğu düşüncesi; acıların, aykırılıkların, hüznün ve kaybın da anlamını açıklar bize.

Bitip gidecek olanın zamanını doldururken acıyan kalplerimiz, ruhlarımızı pişirir. Biz canımızın yandığı yerden ayağa kalktıkça dünyayı, insanı, âlemi, âlem içre âlemi, hastalıklarımızı ve kimsesizliğimizi tanırız. Ve herkesin kader planında yalnızlığa ayrılmış bir yer vardır son perdede. Bu sebeple yalnızlığı tatmak, onu tercih etmek yahut ona mecbur olmak bizi, devrin sonundaki bize yaklaştırır. Nasıl ki âlem tüm ihtişamı ve güzelliği ile gözler önündedir insan da âlemin bir veçhi olarak güzelliği ve ona yansıyan hakikati vermekle yükümlüdür. Yalnızlığı tercih etmek, kabuğuna çekilmek âlemin bir hassasiyeti olmadığı gibi insanın da olamaz.

Bizler gördüğümüz sen'deki ben'i keşfe çıkarken kâinatın dokusunu, ordusunu, içinde taşıdığı özü, başkasına yansıttığımız bizdeki gizi öğrenmeye çıkarız. Keşfettikçe açılan kapılar, keşfettikçe açılan ruhlar ve keşfettikçe açılan benliğimiz bizde olanı yansıttığımız ölçüde genişleyebilmekteler. Bize yansıtanı bulabildiğimizde bizden yansıyanı genişletebilir miyiz?

İçsel Yolculuk: Kendini Bulmak ve Anlamı Keşfetmek

EBRU ŞAHİN

Bir zamanlar, “kendimi bulmak” düşüncesi bende hep belirsiz bir kavram olarak vardı. Hedeflerimin peşinden koşarken, sürekli bir şeyler yaparken, bir şeyler elde ederken aslında en önemli şeyin ne olduğunu fark etmemişim; kendim. İnsanın kendisini bulma yolculuğu, ne kadar uğraşırsa uğraşsın, sonu olmayan bir keşif gibi. Bu yolculuğun başlangıcı, bazen bir anlık sessizlikte, bazen de içsel bir boşlukta ortaya çıkar. Bunu fark etmek, zihnimde bir ışık yakmak gibiydi; sanki yıllardır karanlıkta yürüyormuşum da birden güneş doğmuş gibi.

Albert Einstein’ın dediği gibi, “*Hayat, bisiklete binmeye benzer. Dengenizi korumak için hareket etmeye devam etmelisiniz.*” Gerçekten de, hayat çoğu zaman bir koşuşturma, bir hareketlilikle geçiyor. Koştüğümüz, bir hedefe ulaşmaya çalıştığımız o anda, içsel dünyamızda bir şeyler kayboluyor. Bunu ilk kez fark ettiğimde, tıpkı bir koşucunun hızla ilerleyip birdenbire durması gibi, bir boşluk hissettim. Koşarak ulaşılacak bir hedef yoktu, çünkü zaten her şey içimdeydi. Fakat, bunu anlayabilmek için önce içime dönüp, dışarıdaki dünyadan biraz uzaklaşmam gerekti.

İçine dönme yolculuğunun bir başlangıcı yoktur; çünkü bu yolculuk, insanın kendi varlığını keşfetmeye başladığı andan itibaren

sürekli bir devamlılık arz eder. Bazen, hayatın yoğunluğu içinde kayboluruz, ama her kayboluşun sonunda bir buluş vardır. O buluş, insanın kendisini anlaması, kabul etmesi ve nihayetinde dünyayla barışmasıdır. Her gün yüzlerce insanla etkileşimde bulunur, yüzlerce fikirle karşılaşırız, ancak gerçek soruyu kendimize sormak için durmamız gerekebilir: “*Ben kimim?*” Sokrat’ın dediği gibi, “*Kendini bilmek, bilgeliliğin başlangıcıdır.*” Bu, sadece felsefi bir cümle değil, hayatın her anını sorgulayan bir gerçektir. Kendini bilmek, her anın farkında olmak, içsel bir barışa ulaşmak için gereklidir. Ama bir noktada, kendini bilmek demek, sadece içsel varlığımızla değil; o varlığı kabul etmekle de ilgilidir. Kendini tanımadan huzur bulmak imkansızdır; çünkü huzur, kendini kabul etmekle gelir. Her gün bir adım daha attığımda, o adımın beni daha da yakınlaştıracaklarını düşündüm. Fakat anlamam gereken asıl şeyin, hiçbir yere gitmeden de bu huzuru bulabileceğim olduğunu fark etmem oldu. İçsel yolculuk, bazen sessiz bir yalnızlık içinde başlar. Bunu birkaç yıl önce bir tatilde yalnız başıma geçirdiğim zamanlarda deneyimledim. O zamanlar başkalarının etkileşimlerinden ve dünyadaki koşuşturmalardan uzaklaşmak istemiştim. Bir hafta boyunca tek başıma bir kıyı köyünde kaldım.

O yalnızlık, başlangıçta korkutucuydu, çünkü her gün gözlerimi açar açmaz, o anı yaşamak, her şeyden soyutlanmış bir şekilde kendimi anlamaya çalışmak zorlayıcıydı. Fakat zamanla fark ettim ki, bu sessizlik, benim için büyük bir öğretmendi. O yalnızlık, içinde kaybolduğum değil, yeniden kendimi bulduğum bir alandı. İnsan, bazen yalnız kalmalı ki, içindeki kaybolmuş parçaları bulabilsin. İçime dönme yolculuğu, bir çeşit ‘yeniden doğuş’tur. Hegel’in söylediği gibi, “*İnsan kendi tarihini yazan bir varlık olarak her zaman kendi gerçekliğine yol alır.*” Bu, insanın kendisini bulma yolculuğunun ne kadar dinamik ve sürekli bir süreç olduğunu anlatan çok derin bir düşüncedir. İnsan, her an kendi gerçekliğine doğru yol alır. Her adımda, bir geçmişini geride bırakıp, bir geleceğe doğru ilerlerken; aslında mevcut olan en büyük şey, içsel dünyasıdır. Her şey o içsel dünyada şekillenir. Bir insanın kendisini bulması, çoğu zaman bir içsel fırtınayla başlar. Fırtına, dışarıdaki gürültü ve karmaşadan çok, içsel bir hesaplaşmadır. O hesaplaşmada, kim olduğumuzu, ne istediğimizi sorgularız. Bu sorgulama, başlangıçta korkutucu olabilir; ama her korku, bir özgürlük kaynağına dönüşebilir. İçsel yolculuğumu anlatırken, uzun zaman boyunca bu fırtınaları yaşadığımı hatırlıyorum. Düşüncelerim, duygularım birbirine karışmıştı. Kendimi kaybolmuş hissediyordum, her an bir şeye tutunmaya çalışıyor ama sonra o şeyi de kaybediyordum. Ancak o içsel boşluk, beni ben yapan her şeyin derinliklerine indirdi. Kendi zayıflıklarımı, korkularımı, hayal kırıklıklarımı kabul ettiğimde, aslında en güçlü olduğumu fark ettim.

Günümüzde, dış dünya bizleri o kadar fazla etkiliyor ki, iç sesimizi duyma şansımızın giderek azaldığını hissediyorum. Ama işte o iç ses, gerçek benliğimizi taşıyan en değerli kılavuzdur. İçime dönmek, sadece dışarıdaki sesleri susturmak değil, aynı zamanda

içimdeki en saf sesle yeniden bağ kurmaktır. Bunu, hayatıma dair önemli kararlar almadan önceki sessizlikte fark ettim. Dışarıdan gelen her öneriye kulak asmak, başkalarının bakış açılarına göre yaşamak kolaydır; fakat nihayetinde, kendi sesimi dinlemek, beni doğru yolda tutan tek şey oldu. Bir felsefi görüş şöyle der: “*İçsel dinginlik, dışsal dünyaya dair kaygıların sona ermesidir.*” Gerçek anlamda huzura ulaşmak, dışarıdaki koşulları değil, içindeki huzuru yaratmakla mümkün olur. Kendimi bulmam, dışarıdaki dünyanın etkisinden bağımsız bir noktada gerçekleşti. O noktada, dünyada olup biten her şeyin anlamı, içsel dünyamla şekillendi.

Sonuç olarak; içsel yolculuk, insanın sürekli olarak kendini yeniden keşfettiği bir süreçtir. Kendimi bulmak, dışarıdaki hedeflere ulaşmak değil, her anın farkında olmakla mümkündür. Çünkü ben, ne kadar dışarıya bakarsam bakayım, kendimi ancak içimde bulabilirim. Yalnızlık, kaybolmuşluk değil, içsel bir buluşun başlangıcıdır. Her adımda, her solukta daha çok ben oluyorum. Kendimi bulma yolculuğum, her zaman devam edecek. Zira insan, ancak içsel yolculuğunu tamamladığında gerçekten özgürleşebilir.

Kırılğanlığın Direnci

EDANUR KAYA

*“Korkunu fethet. Sana söz veriyorum,
dünyayı fethedeceksin.”*

Büyük İskender

Var olduğumuz günden beri içimizdeki nuru söndürmeye ant içmiş olan karanlığın tahtına oturmamak için mücadele veriyoruz. Eğer kendimize olan inancımızı büsbütün kaybedersek düzenbaz zalimin saltanatı, irademize hükmedip tüm dengemizi altüst edecek. Eğlencelerin, kısa süreli mutluluğuyla zihnini uyuşturanlardan değilsek ve şirazeden çikalım diye bizi savunmasız bırakan tarafımıza karşı hâlâ kendi hikâyemizin izini sürme kararlılığını gösterebiliyorsak, her düşüncemizin bir cenge çağrı olduğunu fark edebiliriz. Ne kadar savaşıma sorumluluğundan kaçıp günlük meşguliyetlerle oyalanmaya çalışsak da hayat bizi bu zorlu görevin üstesinden gelebilecek dayanıklılığa

sahip olmamız için hazırlamaya çalışır. Potansiyelimizi açığa çıkarıp insanlığı iyiye, doğruya ve güzele yöneltmek için aracı olmaya çalışırken attığımız her adımda karşımıza sarsıcı ve hatta yıkıcı darbeler çıkması bu yüzdendir. Çünkü insan, ancak zorluklar onu yokladığında duyabilir, içine sürüklendiği savaşın dünyadaki yankısını. Özgürleştikçe tek bir kişinin bile aslında toplumsal kurtuluşa çare olmak için nasıl güçlü bir etki yarattığını... Bu gerçeği anlamayalım diye bize kendimizi küçümsemeyi öğrettiler. Halbuki hepimizin kanında vardı kahramanlık ve Filistin bir ayna gibi belirmişti, kurtulmak için direnen tarafımızda.

Eğer o aynaya bakma cesareti gösterirsek, parçalanıp bir ikilik yarattığını ama hâlâ aynı bütünü oluşturduğunu görürüz. Yok sayılmasına ve tarih sahnesinden silinmeye çalışılmasına rağmen kimliğiyle var

olmaya çalışarak özünü koruyan yanımızın aksine; masumiyeti katlederek fitratı bozmaya çalışan, ümidine zulmederek ümitsizliğe hapseden, doymak bilmediği için manaya meyilli tarafını aç bırakan ve aynı zamanda korkaklığı yüzünden sınır tanımayan bir zalim de karşımıza çıkacaktır. Görürüz ki refah kapısını kapatan da kapıyı açacak anahtarı boynunda taşıyan da bizden başkası değildir. Herkes zalim yanına muhalefet etmedikçe de kurtuluş mümkün değil.

Bu gerçeği yani içimizde ve dünyada olup bitenleri anlattığımızda, yapay zekâ bile “*Bir insan, bütün dünyaya karşı bir aynayı ne kadar koruyabilir?*” diye sorup savaşın toplumsal boyutunda bireyin etkisini görebiliyorken pek çoğumuz hâlâ özüne yönelik saldırılarının farkında değil. Sanıyoruz ki başka milletten, dinden, ırktan olduğumuz için yeryüzündeki karanlık bize dokunmayacak. Masum çocukların feryadını ruhlarımızda duymayacağız. Nasıl ki İsrail manipülasyonlarıyla gerçeği çarpıtıp dünyada ikilik yaratmaya çalışıyorsa, sosyal ilişkilerimizde de özümüze yabancılaşalım, kendi gerçekliğimizle hayatta var olamayalım diye bize saldırıyorlar. Aynı şekilde bizim de bir başkasına yaptığımız gibi. Çünkü aynalarımızı kırmaya çalışıyorlar. Kendimize ve birbirimize olan bakışlarımızda şüphenin yer alması için. Böylece zalime karşı bir olmayan devletler gibi biz de aramıza gizli bir el tarafından sokulan fitnelerin kumpasına geliyoruz.

Hâlbuki Madleen gemisindeki Hüd-hüd’ün, 7 Ekim günü yaptığı çağrıya kulak verirken tiranlara ve ejderhalara karşı Sarı Saltuk’un biz olduğunu fark edeceğiz. 30 kuş gibi özgürlük yolunu tamamlamayı başırsak aradığımız devletin biz olduğunu gösteren sırrı bulacağız. Zaten bugün yaşadığımız durum da gösteriyor ki devletleri var eden halktır. Bireyler adım attığı sürece devletlerin

harekete geçmesi kaçınılmazdır.

Öyleyse bugün uyuyanları uyandırmak için duymaya ihtiyacımız olan Mehmet Âkif’in sesi nerede işitilecek? Hiç şüphesiz kürsüde değil. Çünkü herkesin gürültüde sesini duyurmaya çalıştığı bir devirde, hakikati insanlara söyleyebilmek için ateşe yaklaşma cesareti gösterebilmek gerekir. Gemidekiler işte tam da bunu yaptı. Hüd-hüd’ün izinden gidip “*Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.*” diyerek bize özgürlük yolunu hatırlattı.

Şimdi sormalı kendimize: Doğu Türkistan’da akıl almaz bir şekilde insanların kafese konulmaması için onca kurulan tuzaklarla hapsedilen aklımızı kurtarmamız gerektiğini ne zaman anlayacağız? Filistin’de İbrahim’lerin yanmaması için ne zaman ateşe ayak basma teslimiyeti göstereceğiz? Asıl meselenin bireylerle ilgili olduğunu, yani sürü hâlinde insan olma sorumluluğundan kaçmamız nedeniyle acıları ötekileştiren körlüğün galebe çalarak birbirimize karşı duyarsızlaştığımızı ve bu yüzden başımıza gelen her badirede bir olamama beceriksizliğine sahip olduğumuzu fark etmemiz için daha ne kadar insanlığın kıyametine şahit olacağız?

Anlaşılan o ki içimizdeki Nemrut’a galip gelmeden ne millete Nemrut olanı alt edebiliriz, ne de ümmete Nemrut olanın başını kesebiliriz. Yine de umudumuz var çünkü tüm yalnızlığa rağmen kırılganlığın direnci sürüyor hâlâ. Kendimizi ararken bulduğumuz ayna, koruyamadığımız için parçalansa da hakikati gösterme işlevini yitirmeyecek asla.

Aynalar Arasında

MUHAMMED ALPEREN VAROL

İnsan, aynalar arasında bir sır gibi yaşar; hem geçmişini yansıtır, hem geleceğini. Ne tam geride bıraktıklarına aittir, ne de erişemediği yarınlara. Bir köprünün ortasında durur gibi... Sessiz, yorgun ve düşünceli. Her baktığında aynalara, ya hatıralar konuşur yahut hayaller fısıldar. O ise aynaların ortasında susar. Aynaya bakan göz, aslında içe döner; çünkü dıştaki suret, içteki hakikati gizler. Ve hakikat, ne yüzdendir ne zamanda... Belki de Allah'a duyulan o derin sevginin, kalpte yankı bulan sessiz çırpınıştır.

Geçmiş, solgun bir aynadır; izi silinmiş harfler gibi konuşur insana. Bir kelime, bir resim, bir ezgi... Hepsi, bir zamanlar dokunulmuş bir kalbin kıyısında yankılanır. İnsan, her hatırlayıшта ya bir dua döker ya da içten içe tövbe eder. Çünkü geçmiş, sadece yaşamışlık değil, arınmamışlık da barındırır. Ayna, yalnızca göstermez; hatırlatır. Ve insan her aynaya bakışta ya bir günahın izini ya da bir nasihatın izini taşır gözlerinde. Kalbi uyanıksa, geçmişten dökülen her gölge bir öğüt olur ona. Ve bazen en büyük arınma, geçmişin kırık aynasında yüzleşerek başlar.

Gelecek ise berrak gibi görünen ama içinde bin türlü sır saklayan bir aynadır. İnsan, o aynaya umutla da bakabilir, korkuyla da... Tasavvufun lisanında gelecek, Allah'a teslimiyetle örtülüdür. Yarını bilmezsin, çünkü asıl maksat bugünü arındırmaktır. Yarına temiz bir kalp götürebilmek için, bugünün aynasında nefsin buğusunu silmek gerekir. Zira neyle bakarsan, onu görürsün; neyle yaşarsan, o yansır. Ayna seni değil, sende olanı yansıtır. Ve kalp, o aynaların en safı olursa, orada yalnızca sen değil, seni Yaratan görünür. O zaman insan, aynanın karşısında kendine değil, Rabbine yönelmiş olur. İşte o yöneliş, en büyük vuslattır.

Fakat hayat, sadece yansımалardan ibaret değildir. Bazen aynalar kırılır. Bir söz, bir kayıp, bir düş kırıklığı... İnsanın içinde yıllarca ördüğü aynayı paramparça eder. O an, sadece cam değil, kimlik de dağılır. Kırık aynalar, insanın en çıplak hâliyle kendine bakmak zorunda kaldığı anlardır. Her parça, geçmişten bir iz, gelecekte bir soru taşır. Ve insan, o kırıkların ortasında ya dağılır ya da yeniden kurulur.

Bazıları bu kırıklardan kaçır, görmeyi seçer. Oysa hakikatin ilk anahtarı, gözlerini kaçırmadan bakabilmektir. Aynayı kıran anlar, bazen ilahi bir lütuftur; çünkü o an, insana kendi zayıflığını, faniliğini ve muhtaçlığını öğretir. Ve insan, o kırık camların arasında eğildikçe değil, secdeye yaklaştıkça yükselir.

Dış dünyadaki aynalar sureti gösterir; ama insanın içinde öyle bir ayna vardır ki, ona bakabilmek cesaret ister. Kalbin aynası, neyle doluyorsa onu yansıtır. Kibirle bakan, yalnızca gölgesini görür; tevazuyla bakan, hakikati. Bu ayna, dünya kiriyle buğulandıkça, insan kendini unuttur. Kalbin aynası ancak sadakatle, sabırla ve ilahi aşkla parlatılır. O ayna berraklaştıkça, insan kendine değil, kendini var eden sırra yaklaşır.

Bazen en çok şey, sessizlikte söylenir. Suskunluk, yalnızca kelimelerin eksikliği değil; gönlün konuşmaya hazırlanışıdır. Konuşmak, çoğu zaman anlatır; ama susmak, çoğu zaman anlar. Suskunluk, tefekkürün eşidir. İnsan sustukça, iç sesi yükselir; kalp aynası daha derin yansımalar sunar. Sessizlikte, nefsin gürültüsü diner; kalbin fısıltısı duyulur. O fısıltı, çoğu zaman bir davettir: Kendine dön, Yaradan'a yönel.

Aynaya bakan kişi, yüzünü değil özünü görmeye başlarsa, orada artık benlik değil, teslimiyet yansır. Benliğin çözülmesi, aynadaki suretin silinmesiyle başlar. Ve her silinen suret, ilahi surete yer açar. Bu yüzden gerçek vuslat, bir aynaya değil, bir hakikate bakışla mümkündür. İnsan aynaya bakarken, kendi gölgesini değil, Rabbin nurunu görebiliyorsa; işte o zaman aynalar perde olmaktan çıkar, pencere olur. O vakit, aynaya bakan göz değil, kalptir; gören, beden değil, ruhtur.

Ve ben, bu aynaların arasında münzevi bir yolcuym. Kalabalıkların içinde yalnız, sevdiklerime sessiz dualar kadar yakın...

Sevilmemenin yükünü, sevmekle hafifletmeye çalışan bir kalp taşıyorum. Kalbimi kimseler duymasa da, Rabbim duysun diye yaşıyorum. Çünkü bilirim ki bazen en kıymetli sevgiler, karşılıksız olanlardır; zira o sevgiler, Allah'a emanet edilmiş olandır. Her aynaya baktığımda, içimde yankılanan suskunluğun Rabbime yükselen bir niyaz olduğunu hissedirim.

Dünya, göze değil kalbe hitap ettiğinde güzelleşir. Ben yüzlere değil, niyetlere bakmaya talibim. Ve bu yolda; kimse anlamasa da, anlaşılmayı değil, arınmayı isterim. Her geri çekilişimde kalabalıktan biraz daha yaklaşıyorum secdeye. Çünkü bilirim: Sevilmemenin hüznü bile bir arınmadır, bir imtihandır belki. Rabbim şahidim olsun ki, suskunluğum bir kırgınlık değil; bir teslimiyet, bir bekleyiştir... Belki bir gün, aynaya baktığımda yalnız kendimi değil, sevgimin kabul edildiğini de görürüm. Olmazsa da razıyım; zira ben, sevgimi Allah'a duyurmuş bir kalbim.

İnsan, geçmişin gölgeleri ve geleceğin sessizliği arasında bir köprüde durur. Ne yalnızca hatıralardan ibarettir, ne de sadece umutlardan... O, kalbiyle aynaları temizleyen, her bakışta kendini aşındıran, her susuşta biraz daha yaklaşan bir yolcudur. Aynalar çoğalabilir; fakat hakikat birdir. Ve o hakikat, insanın Rabbine duyduğu sevgide saklıdır.

Susarak, arınarak, severek... Aynalar arasında bir ömür böyle geçer.

Yanılsamadan Yansıyan

HANNE NUR ÖZDEN

Yaşlı adam ateşin kenarında çayını yudumlarken en küçük torunu yanına geldi. Gecenin bu saatleri hikâyelere ayrılırdı; ikisi de bu bilinçle yerlerini aldılar. Adam, küçük çocuğu dizine oturttu ve ahşap boncukların yer aldığı uzunca bir ipi verdi eline. Boncukların birbirine değmesiyle hikâye de başladı anlatılmaya.

İçi ve dışı aynalarla kaplanmış kutu, tek seferde bir kişinin geçebileceği genişlikteki merdivenlerle ulaşılan, yerin beş kat altında bir odada saklanıyordu. Bu odaya tek kişi girip tek kişi çıkabilir. Ama giren kişinin yanında bazı şeyler de getirdiği olmuştur. Odanın içinde, ayna kaplı kutu dışında bir şey bulunmaz, getirdiğin şeyleri kutuya koyarsın, kapağını kapatıp açtıktan sonra koyduğun şeyleri alırsın. Çıkan, giren ile hemen hemen aynıdır en azından ilk bakışta; ama biraz incelersen, kitaplar tersten başlar, gölgeleri güneşe döner ve kalpleri sağa kayar. Yansıtılırlar ya da değiştirilirler, aynada olan buraya geçer...

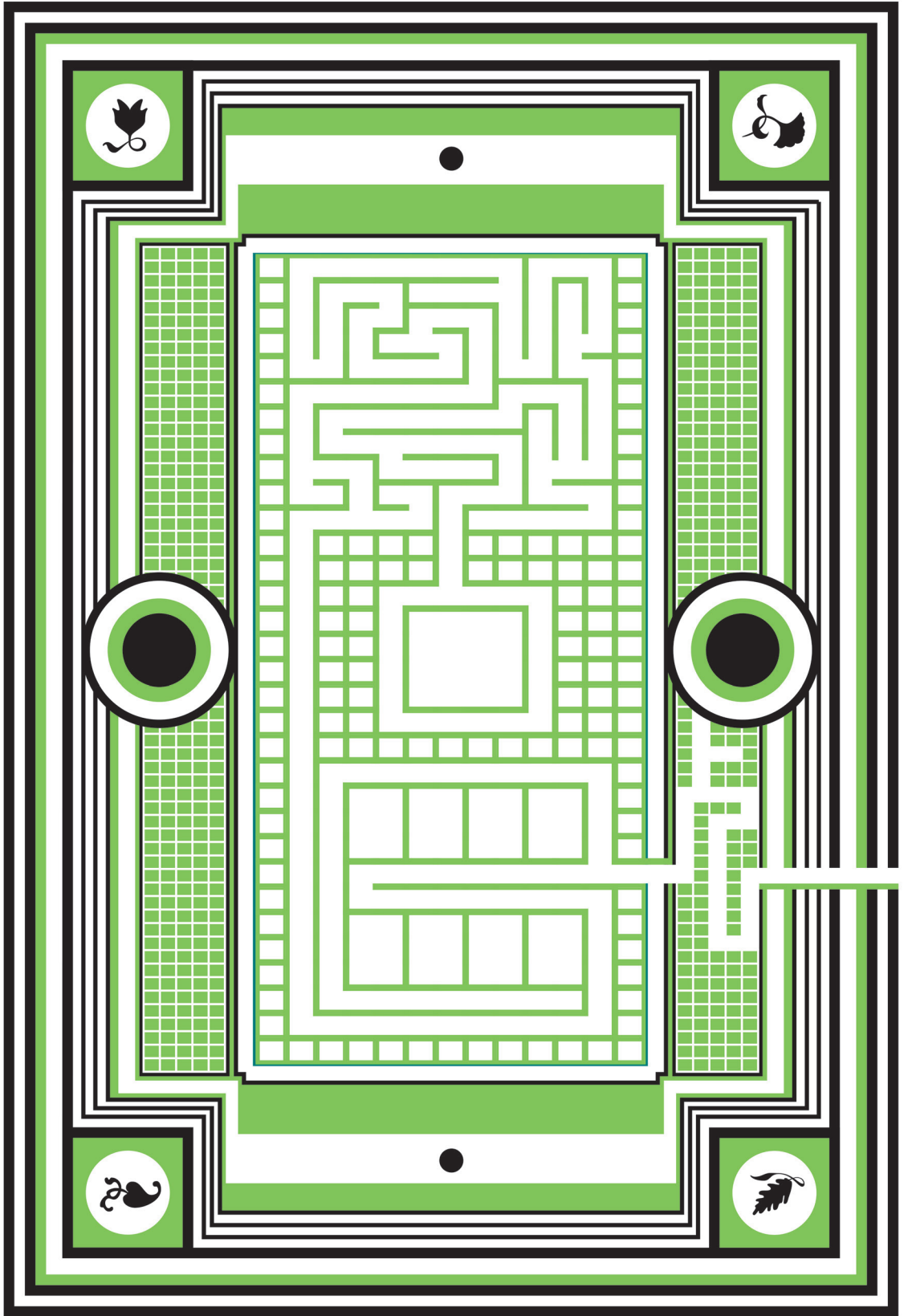
Bir gün kutuya koymak için bir kuş getirmişler. Taşıyıcı merdivenlerden ilerlerken kuş şimdiye kadar duymadığı güzellikte şarkılarla eşlik etmiş adama. Kutuya ulaştıklarında adamın içini korku sarmış, yansıtılan sadece bedeni olmazsa ve kuş sesini kaybederse diye. Dikkatsizlikle kafesi açıp kuşu alacakken kaçırılmış kuşcağız. Onu yakalamaya çalışırken ayağı kayan adam, birden kutunun içinde bulmuş kendini, sonrasında sertçe kapanan bir kapı sesi duyulmuş merdivenlerden yukarıya yayılan.

Bu sözleri söylerken son tahta boncuklar çarptı birbirine.

“Hikâyemiz bitti,” dedi adam, torununun elinden ipi alırken.

“Adama ne oldu peki?”

“Bilmiyorum... Kuşun, kutunun kapısını açıp açmamasına bağlı; belki hâlâ aynalarda dolaşıyordur adam...”

Ve sürgünle başladı hayat...